

Ben je crimineel na één pil?

Een kwalitatief onderzoek naar de berichtgeving over recreatief drugsgebruik in Nederland en het Verenigd Koninkrijk

Student: Robin Martina

Studentennummer: 508049

Thesisbegeleider: Dr. Chris Aalberts

Master Media Studies - Media & Journalistiek

Erasmus School of History, Culture and Communication

Erasmus Universiteit Rotterdam

Masterthesis

Juni 2020

BEN JE CRIMINEEL NA ÉÉN PIL?

Abstract

In deze thesis is onderzoek gedaan naar verschillen in de berichtgeving over recreatief drugsgebruik in Nederland, een land met een relatief soepel drugsbeleid, en het Verenigd Koninkrijk, waar strengere drugswetten gelden. De manier waarop er over drugsgebruik wordt geschreven in de media, de publieke opinie over drugsgebruik en het drugsbeleid, kunnen elkaar namelijk wederzijds beïnvloeden. Hierdoor is het mogelijk dat de berichtgeving over drugsgebruik per land verschilt. Er is gefocust op berichtgeving over recreatief drugsgebruik in het bijzonder, omdat eerder onderzoek zich vooral richt op de berichtgeving over drugsverslaafden en drugsgebruikers in het algemeen.

De hoofdvraag die bij dit onderzoek geformuleerd is, luidt: “Op welke manier verschilt de berichtgeving over recreatief drugsgebruik in Nederlandse en Britse kwaliteitskranten en populaire kranten?” Om deze hoofdvraag te beantwoorden, is er onderzoek gedaan naar het gebruik van bronnen, *frames* en het verband tussen de berichtgeving en het drugsbeleid in beide landen. Uit beide landen is een populaire krant en een kwaliteitskrant geselecteerd, omdat uit eerder onderzoek blijkt dat populaire media en kwaliteitsmedia verschillende onderwerpen belichten en hierbij verschillende *frames* gebruiken. Uit iedere krant zijn dertien artikelen over recreatief drugsgebruik geselecteerd, verdeeld over de periode 2007 tot en met 2019. De artikelen zijn geanalyseerd aan de hand van een kwalitatieve inhoudsanalyse.

Uit de analyse blijkt dat er wat betreft bronnen voornamelijk gebruik wordt gemaakt van medische bronnen, politieke bronnen en ervaringsdeskundigen. De ervaringsdeskundigen in de Nederlandse kranten gaven positievere informatie dan die in de Britse kranten. Wat betreft de *framing* van recreatief drugsgebruik, blijkt uit de analyse dat er vier concrete *frames* gebruikt worden, namelijk het gevarenframe, het verantwoordelijkheidsframe, het beschermingsframe en het gedoogframe. Hoewel er verschillen bestaan tussen de kranten wat betreft het beeld dat er geschetst wordt van recreatief drugsgebruik en de recreatieve drugsgebruiker, kan over het algemeen geconcludeerd worden dat er in alle kranten sprake is van negatieve *framing* en een focus op gevaren en problemen omtrent recreatief drugsgebruik.

Kernconcepten: Bronnen, drugsbeleid, *framing*, recreatief drugsgebruik

Inhoudsopgave

Abstract en kernconcepten

1.	Introductie	6
2.	Theoretisch kader	11
2.1	Nieuwsproductie	11
2.2	Nieuwsselectie	14
2.3	Nieuwsbronnen	16
2.3.1	Werkwijze bij berichtgeving over drugsgebruik.....	16
2.3.2	Brongebruik in berichtgeving over drugsgebruik.....	17
2.3.3	Conclusie.....	18
2.4	Nieuwsframes	19
2.4.1	Criminalisering	21
2.4.2	Drugsgebruikers als slachtoffer	22
2.4.3	Negatieve sociale en mentale gevolgen	23
2.4.4	Conclusie.....	23
2.5	Het drugsbeleid	24
2.5.1	Het Nederlandse drugsbeleid	24
2.5.2	Het Britse drugsbeleid.....	26
2.5.3	Conclusie.....	27
3.	Methode	29
3.1	Kwalitatieve inhoudsanalyse	29
3.2	Dataselectie	30
3.2.1	Selectiecriteria.....	31
3.2.2	Relevante zoekresultaten	33
3.3	Richtinggevende concepten	34
3.4	Data-analyse.....	35
3.6	Codebomen	36
3.7	Validiteit en betrouwbaarheid.....	37

4.	Resultaten.....	38
4.1	Nieuwsbronnen	38
4.1.1	Bronnen met medische expertise	38
4.1.2	Bronnen uit de politiek.....	39
4.1.3	Ervaringsdeskundigen.....	42
4.1.4	Overige bronnen.....	44
4.1.5	Conclusie.....	45
4.2	Nieuwsframes	46
4.2.1	Gevarenframe.....	46
4.2.2	Verantwoordelijkheidsframe.....	49
4.2.3	Beschermingsframe.....	51
4.2.4	Gedoogframe.....	52
4.2.5	Conclusie.....	53
4.3	Het drugsbeleid	54
4.3.1	Het drugsbeleid en bronnen	54
4.3.2	Het drugsbeleid en het gevarenframe	54
4.3.3	Het drugsbeleid en het gedoogframe	56
4.3.4	Conclusie.....	58
5.	Conclusie.....	59
5.1	Resultaten.....	59
5.1.1	Nieuwbronnen, nieuwsframes en het drugsbeleid	59
5.1.2	Berichtgeving over recreatief drugsgebruik.....	61
5.2	Discussie	62
5.3	Beperkingen en vervolgonderzoek	64
	Literatuurlijst.....	66
	Bijlagen.....	72
	Bijlage A: Onderzoeksmateriaal	72

Bijlage B: Genoemde drugs in onderzoeksmateriaal.....	76
Bijlage C: Codeboom bronnen.....	79
Bijlage D: Codeboom thema's.....	83

1. Introductie

Op 26 mei 2012 viel Rudy Eugene in Miami zonder aanwijsbare aanleiding een dakloze man aan. Het was een gewelddadige aanval, waarbij Eugene het slachtoffer meermaals in zijn gezicht beet. De aanval kreeg veel aandacht van de Amerikaanse media, die het incident de *Miami Zombie Attack* noemden. In de berichtgeving over de aanval werd geschreven dat Eugene onder invloed zou zijn geweest van de drug *bath salts*. De drug werd beschreven als de oorzaak van de aanval en kreeg door deze berichtgeving ook veel aandacht in het publieke en politieke debat. Hoewel *bath salts* al illegaal waren in de Verenigde Staten, zorgde de berichtgeving voor een roep om strengere wetten en handhaving omtrent deze drug. Op 19 juni van hetzelfde jaar werden deze strengere maatregelen werkelijkheid, toen de Amerikaanse overheid meerdere grondstoffen van *bath salts* illegaal verklaarde. Hoewel twee weken na deze wetswijzing bleek dat Eugene niet onder invloed was geweest van *bath salts* en dat het incident dus geen bewijs was van het gevaar van de drug, werd de beleidsaanpassing niet teruggedraaid (Swalve & DeFoster, 2016).

In de berichtgeving over de *Miami Zombie Attack* werd veel nadruk gelegd op de drug *bath salts* als veronderstelde oorzaak van de aanval. Het benadrukken of juist achterwege laten van dit soort aspecten uit een verhaal, heet *framing* (Entman, 2007). Uit bovenstaande casus blijkt dat de manier waarop drugsgebruik *geframed* wordt, de publieke opinie kan veranderen (Swalve & DeFoster, 2016). Wanneer drugsgebruikers bijvoorbeeld herhaaldelijk negatief in het nieuws komen, kan dit ervoor zorgen dat men een negatief beeld over hen krijgt (Bright, Marsh, Smith, & Bishop, 2008). Bright et al. (2008) en Taylor (2008) beargumenteren dat dit kan leiden tot sociale uitsluiting en/of het marginaliseren van drugsgebruikers. Vooral drugsverslaafden kunnen hieronder lijden. Een mogelijk gevolg hiervan is bijvoorbeeld dat zij geen baan of woning kunnen vinden en sociaal geïsoleerd raken (Taylor, 2008).

Zoals blijkt uit de casus van de *Miami Zombie Attack*, kan het gebruik van bepaalde *frames* in berichtgeving over drugsgebruik niet alleen de publieke opinie, maar ook het *drugsbeleid* beïnvloeden (Swalve & DeFoster, 2016). Dit blijkt eveneens uit onderzoek van Lancaster, Hughes, Spicer, Matthew-Simmons en Dillon (2010). Zij beschrijven hoe negatieve en sensationele berichtgeving over mephedrone er in 2010 voor zorgde dat deze drug in het Verenigd Koninkrijk op de lijst van illegale drugs werd gezet (Lancaster et al., 2010).

De manier waarop journalisten over drugsgebruik schrijven, is onder anderen afhankelijk van de *bronnen* die zij gebruiken (Chermak, 1997; Smith, 2015; Swalve & DeFoster, 2016). Doordat bronnen vooral informatie geven die aansluit op hun specifieke visie of expertise, kan de focus in een verhaal namelijk verschillen per bron (Smith, 2015). Zo werd in de berichtgeving over de *Miami Zombie Attack* veel gebruikgemaakt van politiebronnen. Zij brachten de gewelddadige aanval in verband met andere *bath salts*-incidenten waarbij de politie moest ingrijpen en besteedden veel aandacht aan het criminele aspect van drugsgebruik. Doordat (medische) wetenschappers minder vaak werden aangehaald, kreeg wetenschappelijk onderzoek naar *bath salts* weinig aandacht (Swalve & DeFoster, 2016). Verschillende soorten bronnen geven dus verschillende soorten informatie, wat gevolgen kan hebben voor de manier waarop een verhaal *geframed* wordt (Chermak, 1997; Smith, 2015; Swalve & DeFoster, 2016).

Taylor (2008) beschrijft dat de media door middel van *framing* niet alleen invloed kunnen uitoefenen op de publieke opinie en het beleid, maar dat de publieke opinie en het beleid mogelijk ook weer bepalend zijn voor de manier waarop drugsgebruik in de media verschijnt. Ideeën en idealen over drugsgebruik die heersen bij het publiek en in veel gevallen ten grondslag liggen aan beleid, worden vaak herhaaldelijk bevestigd in de media (Taylor, 2008). Een concreet voorbeeld hiervan is politici die worden aangehaald als bron en informatie geven die de overtuigingen en standpunten van hun politieke partij ondersteunt (Chermak, 1997). Zodoende worden de ideeën en idealen van het publiek en de politiek weer versterkt (Taylor, 2008).

Aangezien berichtgeving over drugsgebruik het drugsbeleid kan beïnvloeden en vice versa, geldt in dit onderzoek het uitgangspunt dat berichtgeving over drugsgebruik per land kan verschillen. Zo gelden er verschillende regels in Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Het Nederlandse drugsbeleid staat namelijk bekend als een gedoogbeleid. Drugsgebruik op zich is in Nederland niet strafbaar, terwijl dit in het Verenigd Koninkrijk wel zo is (GOV.UK, n.d.; Trimbos-instituut, n.d.). In deze thesis wordt onderzocht of er op basis van deze beleidsverschillen ook een verschil bestaat tussen de berichtgeving over recreatief drugsgebruik in Nederland en het Verenigd Koninkrijk.

Het is mogelijk dat de berichtgeving over drugsgebruik niet alleen verschilt per land, maar dat er binnen een land ook verschillen bestaan tussen media. Zo blijkt uit onderzoek van Semetko en Valkenburg (2000) dat kwaliteitsmedia en populaire media vaak over andere onderwerpen schrijven en hierbij ook verschillende *frames* gebruiken. Ook kunnen ze verschillende posities aannemen binnen het debat over drugsgebruik. Het medium dat de

overhand heeft in dit debat, kan zorgen voor een aanpassing van het drugsbeleid. Wat deze beleidsaanpassing precies inhoudt, is afhankelijk van het soort medium dat de overhand heeft en de manier waarop dit medium de berichtgeving *framed* (Bright et al., 2008; Lancaster et al., 2010; Swalve & DeFoster, 2016). In dit onderzoek wordt daarom ook onderzocht of de berichtgeving over drugsgebruik anders is in verschillende media. Hierbij wordt gekeken naar kwaliteitskranten en populaire kranten.

Eerder onderzoek naar de berichtgeving over drugsgebruik, richt zich voornamelijk op drugsverslaafden of drugsgebruikers in het algemeen (Bright et al., 2008; Lancaster et al., 2010; Orsini, 2017; Taylor, 2008). Berichtgeving over *recreatief drugsgebruik* is in deze onderzoeken niet (afzonderlijk) geanalyseerd, terwijl recreatieve en problematische drugsgebruikers op verschillende manieren gedefinieerd worden en uiteenlopende maatschappelijke, politieke en medische vraagstukken met zich meebrengen. In dit onderzoek wordt daarom juist gefocust op berichtgeving over recreatief drugsgebruik. Met recreatief drugsgebruik wordt incidenteel drugsgebruik bedoeld, dat veelal in een recreatieve setting, zoals het uitgaansmilieu, voorkomt (Europees Waarnemingscentrum voor Drugs en Drugsverslaving, 2018).

Zoals hierboven beschreven staat de berichtgeving over recreatief drugsgebruik in Nederlandse en Britse kranten centraal in dit onderzoek. De hoofdvraag die geformuleerd is, luidt:

Op welke manier verschilt de berichtgeving over recreatief drugsgebruik in Nederlandse en Britse kwaliteitskranten en populaire kranten?

Om deze hoofdvraag goed te kunnen beantwoorden zijn er drie deelvragen geformuleerd. Deze vragen worden beantwoord aan de hand van een kwalitatieve inhoudsanalyse van krantenartikelen. De eerste deelvraag richt zich op het brongebruik in de krantenartikelen over recreatief drugsgebruik, aangezien bronnen en de informatie die zij verstrekken van invloed kunnen zijn op de *frames* die een journalist gebruikt (Chermak, 1997; Smith, 2015; Swalve & DeFoster, 2016). De eerste deelvraag luidt:

1. Welke bronnen halen Nederlandse en Britse kwaliteitskranten en populaire kranten aan in berichten over recreatief drugsgebruik?

Ten tweede wordt er onderzoek gedaan naar de manier waarop drugsgebruik *geframed* wordt. *Frames* kunnen namelijk zowel de publieke opinie over drugsgebruik als het drugsbeleid beïnvloeden (Bright et al., 2008; Lancaster et al., 2010; Swalve & DeFoster, 2016; Taylor, 2008). De tweede deelvraag luidt:

2. Hoe wordt recreatief drugsgebruik *geframed* in Nederlandse en Britse kwaliteitskranten en populaire kranten?

Aangezien er sprake is van een wisselwerking tussen de media, de publieke opinie over drugsgebruik en het drugsbeleid, wordt er tot slot onderzoek gedaan naar het verband tussen de berichtgeving over drugsgebruik en het drugsbeleid in Nederland en het Verenigd Koninkrijk (Taylor, 2008). Deelvraag drie luidt:

3. Hoe houdt de berichtgeving over recreatief drugsgebruik in Nederlandse en Britse kwaliteitskranten en populaire kranten verband met het drugsbeleid in Nederland en het Verenigd Koninkrijk?

In eerder onderzoek naar de berichtgeving over drugsgebruik, wordt voornamelijk aandacht besteed aan berichtgeving over drugsverslaafden of drugsgebruikers in het algemeen (Bright et al., 2008; Lancaster et al., 2010; Orsini, 2017; Taylor, 2008). Omdat hierdoor een leemte bestaat in de literatuur wat betreft onderzoek naar de berichtgeving over recreatief drugsgebruik, is het vanuit wetenschappelijk oogpunt relevant om hier onderzoek naar te doen. Bovendien vult dit onderzoek de kennis over de berichtgeving over drugsgebruik aan door een verband te leggen tussen deze berichtgeving en het drugsbeleid in verschillende beleidscontexten.

Onderzoek naar de manier waarop media over drugsgebruik berichten is daarnaast van maatschappelijk belang, omdat het kan bijdragen aan het accurater en completer maken van de berichtgeving. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat accurate en complete berichtgeving over drugsgebruik kan leiden tot een verbeterde aanpak van drugskwesties (Lancaster, Hughes, Spicer, Matthew-Simmons, & Dillon, 2011). Eenzijdige berichtgeving waarin een negatief en stereotyperend beeld van drugsgebruikers wordt geschetst, kan drugsproblematiek daarentegen juist in de hand werken (Bright et al., 2008; Coomber, Morris, & Dunn, 2000; Lancaster et al., 2011; Taylor, 2008).

Deze thesis bestaat uit vijf hoofdstukken. In hoofdstuk twee wordt ingegaan op theorieën over hoe nieuwsberichten tot stand komen en eerder onderzoek naar de berichtgeving over drugsgebruik. In het derde hoofdstuk wordt de onderzoeksmethode, de kwalitatieve inhoudsanalyse, uiteengezet. De resultaten van het onderzoek worden beschreven in hoofdstuk vier. Het laatste hoofdstuk betreft de conclusie van het onderzoek. In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de hoofdvraag en wordt er gereflecteerd op de resultaten.

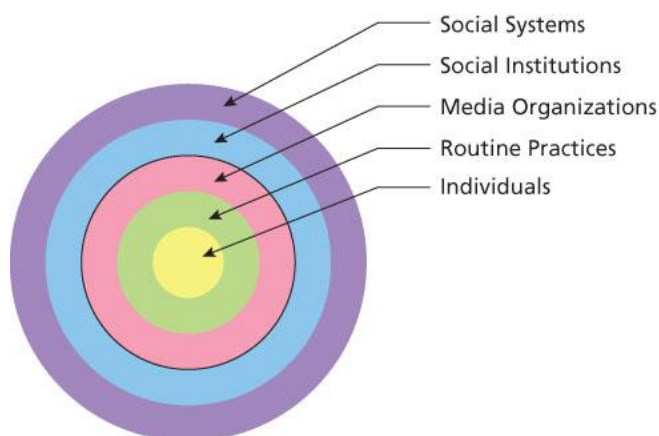
2. Theoretisch kader

In dit hoofdstuk wordt op basis van eerder onderzoek in beeld gebracht hoe de berichtgeving over drugsgebruik tot stand komt en welke soorten berichtgeving er over dit onderwerp zijn. Ook wordt ingegaan op de manier waarop de berichtgeving kan verschillen per land en per soort medium. Op basis van deze literatuur en informatie over het drugsbeleid in Nederland en het Verenigd Koninkrijk, worden verwachtingen geformuleerd voor de uitkomst van dit onderzoek.

2.1 Nieuwsproductie

Om onderzoek te doen naar berichtgeving over drugsgebruik, is het van belang om te kijken naar de redenen dat verhalen over dit onderwerp in de media verschijnen, ofwel waarom deze verhalen op de nieuwsagenda staan. Het proces waarbij wordt bepaald wat er op de nieuwsagenda komt te staan, heet *agenda-building* (Moy, Tewksbury, & Rinke, 2016). Bij dit proces zijn verschillende factoren van invloed, die door Shoemaker en Reese (2014) gestructureerd zijn aan de hand van het *Hierarchy of Influences Model* (Figuur 2.1). Dit model bestaat uit vijf verschillende niveaus, namelijk individuen, routines, mediaorganisaties, sociale instellingen en sociale systemen. In deze paragraaf worden deze vijf niveaus uiteengezet.

In *Figuur 2.1* wordt geïllustreerd hoe de niveaus gestructureerd zijn van micro- tot macroniveau. De niveaus van mediaorganisaties en sociale instellingen worden gescheiden door een zwarte lijn, om te symboliseren dat de binnenste drie niveaus binnen de grenzen van mediaorganisaties vallen, terwijl sociale instituten en sociale systemen op grotere schaal een rol spelen (Shoemaker & Reese, 2014).

Figuur 2.1

De vijf niveaus van het Hierarchy of Influences Model (Shoemaker & Reese, 2014)

Op individueel niveau spelen persoonlijke waarden, ervaringen en demografische kenmerken van de journalist een rol. Zo kan bijvoorbeeld de mening die een journalist heeft over drugsgebruik meewegen in zijn beslissing om al dan niet verslag te doen over dit onderwerp. Daarnaast horen de professionele rol die de journalist aanneemt en de macht of zeggenschap die hij binnen een mediaorganisatie en/of over zijn eigen werk heeft bij dit niveau. Wanneer een journalist veel vrijheid krijgt wat betreft de onderwerpen waar hij over schrijft, zullen zijn persoonlijke voorkeuren immers een grotere rol spelen dan wanneer hij minder keuzevrijheid heeft (Shoemaker & Reese, 2014).

Met routines bedoelen Shoemaker en Reese (2014) de veelal ongeschreven regels die voorschrijven hoe een journalist zijn werk moet doen. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen routines die ontstaan door (ideeën over) het publiek, mediaorganisaties en mensen die inhoud voor het nieuws verschaffen. Ten eerste zijn er ideeën over wat het publiek interessant en nodig vindt om in het nieuws te zien, ofwel wat het publiek nieuwswaardig vindt. Zo wordt een bericht over de *Miami Zombie Attack* waarschijnlijk interessanter en relevanter gevonden dan een krantenartikel over drugsgebruik dat niet gepaard ging met een dergelijk incident. Ten tweede zijn er vaak ongeschreven regels of gebruiken die gelden binnen een mediaorganisatie, zoals de mate waarin een journalist een objectieve houding aan moet nemen of ethische overwegingen om wel of geen verslag te doen van een verhaal. Tot slot zijn er routines wat betreft de informatiebronnen waar journalisten mee werken. Zo is het gebruikelijk voor journalisten om hun werkwijze aan te passen aan de werkwijze en agenda van (veelgebruikte) bronnen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan journalisten die politici na een debat opwachten om een kort interview af te nemen (Shoemaker & Reese, 2014).

Op het niveau van mediaorganisaties spelen de eigenschappen van deze organisaties een rol. Vaak besteden verschillende mediaorganisaties aandacht aan verschillende soorten onderwerpen. Zo blijkt uit onderzoek van Semetko en Valkenburg (2000) dat kwaliteitsmedia vaker berichten over politiek, economisch of wetenschappelijk nieuws dan populaire media, terwijl populaire media meer schrijven over criminaliteit en amusement. Ook kunnen er verschillen bestaan tussen media die uiteenlopende posities aannemen op het politieke spectrum. Wat betreft de berichtgeving over drugsgebruik blijkt uit onderzoek van Eversman (2013) dat berichtgeving waarin gepleit wordt voor een *zero tolerance*-beleid, en dus voor een strenge aanpak van drugsgebruikers, vaak verschijnt in media met een rechtse politieke voorkeur. Media die zich links op het politieke spectrum bevinden, zijn vaker voorstander van een soepeler drugsbeleid en beschrijven de legalisering van sommige

soorten drugs als een oplossing voor drugsproblematiek. Daarnaast kunnen mediaorganisaties bijvoorbeeld van elkaar verschillen op basis van beleid, hiërarchische structuren binnen de organisatie of verdienmodellen. Mediaorganisaties hebben zodoende een eigen identiteit en er wordt verwacht dat het werk van een journalist overeenkomt met en bijdraagt aan deze identiteit (Shoemaker & Reese, 2014).

Bovenstaande niveaus spelen een rol binnen de grenzen van mediaorganisaties. Wat er gebeurt op het niveau van sociale instellingen en sociale systemen, valt echter grotendeels buiten de controle van deze organisaties. Shoemaker en Reese (2014) beschouwen de media als sociale instelling en stellen dat andere sociale instellingen, zoals de overheid, de kerk, het onderwijs of de wetenschap, elkaar wederzijds beïnvloeden. Zoals in de introductie beschreven is er bijvoorbeeld sprake van een wisselwerking tussen de berichtgeving over drugsgebruik en het drugsbeleid (Taylor, 2008). Reese en Shoemaker (2016) beargumenteren dat de grenzen tussen de media en andere instellingen vervagen doordat de andere instellingen zich steeds vaker aanpassen aan de ‘spelregels’ van de media. Zo zorgen politici er bijvoorbeeld voor dat hun campagneteksten aansluiten bij wat het publiek nieuwswaardig vindt. Daarnaast kunnen de grenzen tussen de media en de overheid vervagen wanneer mediaorganisaties hun politieke voorkeur duidelijk maken (Reese & Shoemaker, 2016).

Tot slot noemen Shoemaker en Reese (2014) het niveau van sociale systemen. Media functioneren binnen een groter sociaal systeem en zijn onderhevig aan de machtsverhoudingen binnen dit systeem. Hiermee wordt bedoeld dat de nieuwsagenda afhankelijk is van de groep of de instelling die de meeste macht heeft binnen een maatschappij. Het niveau van sociale systemen wordt volgens Shoemaker en Reese (2014) goed zichtbaar wanneer verschillende landen met elkaar vergeleken worden, omdat de machtsverhoudingen per land kunnen verschillen. Zo hebben bijvoorbeeld de overheid of de kerk niet in ieder land evenveel macht. De nieuwsagenda is afhankelijk van de heersende groep, bijvoorbeeld een religieuze gemeenschap of politieke machthebbers, binnen een maatschappij. De media conformeren zich namelijk vaak aan de ideologieën van deze groep (Shoemaker & Reese, 2014).

Reese en Shoemaker (2016) benadrukken dat het *Hierarchy of Influences Model* een vereenvoudigde weergave is van de factoren die bij *agenda-building* van invloed zijn. In werkelijkheid zijn het proces en de bijbehorende invloeden complexer, omdat aspecten op verschillende niveaus elkaar wederzijds kunnen beïnvloeden en de afbakening van de niveaus in de praktijk niet altijd duidelijk is. Desondanks geeft het een goed beeld van de

factoren die van invloed zijn op het ontstaan van de nieuwsagenda (Reese & Shoemaker, 2016). Individuen, routines, mediaorganisaties, sociale instellingen en sociale systemen kunnen er dus samen voor zorgen dat verhalen over drugsgebruik al dan niet op de nieuwsagenda komen te staan.

2.2 Nieuwsselectie

Eigenschappen van een verhaal die ervoor zorgen dat dit verhaal geselecteerd wordt voor het nieuws, worden *nieuwswaarden* genoemd (Galtung & Ruge, 1965). Wanneer naar dit concept wordt gekeken, wordt duidelijk dat de verschillende niveaus uit het *Hierarchy of Influences Model* van invloed kunnen zijn op elkaar (Shoemaker & Reese, 2014).

Nieuwswaarden spelen namelijk een rol op het niveau van routines, maar zijn afhankelijk van verschillende factoren die op andere niveaus een rol spelen. Zo zijn culturele en individuele factoren van invloed op wat iemand een nieuwswaardig verhaal vindt (Shoemaker & Reese, 2014). De kans is bijvoorbeeld groot dat mensen die zelf ervaring hebben met drugsverslaving meer waarde hechten aan nieuwsverhalen over dit onderwerp. Wat als nieuwswaardig wordt gezien, kan dus per persoon of per groep verschillen. Omdat mediaorganisaties vaak een specifieke doelgroep voor ogen hebben, zijn niet alle nieuwswaarden voor iedere mediaorganisatie even belangrijk. Mediaorganisaties zullen immers meer waarden hechten aan verhaaleigenschappen die door het beoogde publiek als nieuwswaarden worden beschouwd (Shoemaker & Reese, 2014).

Hoewel er verschillende meningen zijn over wat een verhaal nieuwswaardig maakt, bestaan er binnen de journalistiek ideeën over wat over het algemeen nieuwswaardig is. Galtung en Ruge (1965) hebben deze ideeën samengevat in twaalf kenmerken, ofwel nieuwswaarden, die ervoor kunnen zorgen dat een verhaal geselecteerd wordt voor het nieuws. In deze paragraaf worden deze nieuwswaarden uiteengezet en wordt aan de hand van eerder onderzoek beschreven hoe deze samenhangen met de berichtgeving over drugsgebruik.

Galtung en Ruge (1965) stellen dat een verhaal meer nieuwswaarde heeft wanneer het een negatieve gebeurtenis betreft. Zo wordt in de berichtgeving over drugsgebruik vaak ingegaan op de gevaren van drugsgebruik voor de drugsgebruiker zelf. Ook wordt er veel aandacht besteed aan drugsgebruikers die een gevaar zouden vormen voor de maatschappij, zoals in de berichtgeving over de *Miami Zombie Attack* (Bright et al., 2008; Swalve & DeFoster, 2016). Mastroianni en Noto (2008) stellen dat dergelijke negatieve verhalen over drugsgebruik veel aandacht krijgen van het publiek. Doordat positieve verhalen minder

aandacht krijgen, krijgt het publiek een vertekend beeld van drugsgebruik (Gelders et al., 2009). Uit onderzoek van Boukes en Vliegenthart (2020) blijkt dat Nederlandse populaire kranten vaker negatief nieuws selecteren dan kwaliteitskranten.

Een verhaal krijgt ook meer nieuwswaarde wanneer er handelingen of ervaringen van individuen worden beschreven (Galtung & Ruge, 1965). Zo blijkt uit onderzoek van Gelders et al. (2009) dat berichten over drugsgebruik vaak gepersonaliseerd zijn. Vooral wanneer deze gepersonaliseerde verhalen ook gekenmerkt wordt door een dramatische of negatieve gebeurtenis, is er een grote kans dat de media er verslag van doen. Verhalen die zowel negatief als gepersonaliseerd zijn, zijn daardoor oververtegenwoordigd in het nieuws (Gelders et al., 2009). Evenals negatieve verhalen, komen gepersonaliseerde nieuwsberichten vaker voor in populaire kranten dan in kwaliteitskranten (Boukes & Vliegenthart, 2020).

Een andere nieuwswaarde die Galtung en Ruge (1965) noemen, is dat een gebeurtenis niet vaak voorkomt en dus onverwachts en bijzonder is. Deze nieuwswaarde is bijvoorbeeld te herkennen in de berichtgeving over de *Miami Zombie Attack*. De manier waarop de dader het slachtoffer aanviel, door hem in zijn gezicht te bijten, is een zeldzame vorm van geweld. Swalve en DeFoster (2016) stellen dat de uitzonderlijkheid van de aanval ervoor zorgde dat de gebeurtenis veel aandacht kreeg in de media.

Voor de nieuwswaarde van een verhaal is het daarnaast van belang dat het verhaal duidelijk en eenduidig is (Galtung & Ruge, 1965). Een verhaal wordt nieuwswaardiger wanneer er geen verwarring kan ontstaan over hoe het geïnterpreteerd moet worden. Ook hier is de *Miami Zombie Attack* een goed voorbeeld van. Door de gewelddadige aard van de aanval en het ontbreken van een duidelijk motief, is de kans klein dat er verwarring ontstaat over wie de dader, ofwel de slechterik, en wie het slachtoffer is (Swalve & DeFoster, 2016).

Een andere nieuwswaarde die Galtung en Ruge (1965) noemen is een verwijzing naar de elite, zoals naar machtige landen. Hetzelfde geldt voor verwijzingen naar beroemdheden of politici. Zo krijgen verhalen over het drugsgebruik van beroemdheden veel aandacht. Uit onderzoek is gebleken dat deze berichten, in tegenstelling tot veel berichten over het drugsgebruik van 'gewone burgers', niet altijd negatief zijn. In sommige gevallen wordt het drugsgebruik van beroemdheden geaccepteerd als onderdeel van hun imago (Bright et al., 2008).

Naast bovenstaande nieuwswaarden, noemen Galtung en Ruge (1965) de frequentie waarin gebeurtenissen zich voordoen. Als deze overeenkomt met de frequentie waarin een medium het nieuws publiceert, draagt dit bij aan de nieuwswaarde van een verhaal. Ook

speelt de intensiteit een rol. Een gebeurtenis met grootschalige gevolgen zal sneller opgenomen worden in het nieuws dan een gebeurtenis met kleinschalige gevolgen. De relevantie van het onderwerp, ofwel de mate waarin het onderwerp een rol speelt in het leven van het publiek, is eveneens een kenmerk dat een verhaal nieuwswaardig maakt. Daarnaast is een verhaal nieuwswaardig wanneer het overeenkomt met de vraag van het publiek. Een verhaal krijg ook meer nieuwswaarde wanneer het zich onderscheidt van andere nieuwsverhalen die op hetzelfde moment aandacht krijgen. Idealiter heeft een krant of uitzending van het journaal bijvoorbeeld nieuws uit zowel binnen- en buitenland en in verschillende rubrieken. Tot slot wordt de kans dat een verhaal geselecteerd wordt voor het nieuws groter wanneer het een vervolg is op een eerder gepubliceerd verhaal (Galtung & Ruge, 1965).

Wat betreft de berichtgeving over drugsgebruik zorgen bovenstaande nieuwswaarden ervoor dat het publiek veel negatieve en gepersonaliseerde verhalen te zien krijgt. Het gaat hierbij vaak om uitzonderlijke situaties, maar door deze oververtegenwoordiging, kan het publiek de indruk krijgen dat dergelijke gebeurtenissen vaak voorkomen (Gelders et al., 2009). Dat de verhalen duidelijk en eenduidig dienen te zijn, kan er bovendien voor zorgen dat verhalen die complex en genuanceerd zijn, niet in de media verschijnen. De berichtgeving representeert hierdoor niet altijd de werkelijkheid over drugsgebruik.

2.3 Nieuwsbronnen

Naast factoren die van invloed zijn op de nieuwsselectie, spelen ook andere aspecten in de werkwijze van journalisten een rol bij de manier waarop de berichtgeving over drugsgebruik tot stand komt (Chermak, 1997; Coomber et al., 2000; Mastroianni & Noto, 2008; Smith, 2015; Swalve & DeFoster, 2016). In deze paragraaf wordt beschreven hoe journalisten te werk gaan wanneer zij verslag doen over drugsgebruik en welke bronnen zij aanhalen in de berichtgeving.

2.3.1 Werkwijze bij berichtgeving over drugsgebruik

Uit onderzoek van Mastroianni en Noto (2008) naar de werkwijze van journalisten op nieuwsredacties blijkt dat er vaak te weinig tijd en mankracht is om diep in te gaan op verhalen over drugsgebruik. Journalisten geven bijvoorbeeld aan dat de harde deadlines op nieuwsredacties ervoor zorgen dat er vaak geen tijd is om achtergrondinformatie over het onderwerp te verzamelen. Hierdoor is een groot deel van de berichtgeving over drugsgebruik oppervlakkig (Mastroianni & Noto, 2008).

Dat er weinig sprake is van diepgang in de berichtgeving over drugsgebruik, kan volgens Mastroianni en Noto (2008) ook verklaard worden door een gebrek aan expertise over het onderwerp. Dit komt overeen met de bevindingen van Coomber et al. (2000) die onderzoek doen naar journalisten in het Verenigd Koninkrijk. Uit dit onderzoek blijkt dat veel mediaorganisaties expertise op het gebied van drugs niet als vereiste zien om over dit onderwerp schrijven, terwijl dit vaak wel zo is bij andere medische en wetenschappelijke onderwerpen.

Coomber et al. (2000) stellen tevens dat mediaorganisaties weinig regels hebben om de kwaliteit van berichtgeving over drugsgebruik te waarborgen. In plaats van expertise wordt het naleven van journalistieke waarden als een garantie voor accurate en complete berichtgeving over drugsgebruik gezien. Onder journalistieke waarden verstaan de ondervraagde mediaorganisaties het controleren van feiten en raadplegen van passende bronnen (Coomber et al., 2000).

2.3.2 Brongebruik in berichtgeving over drugsgebruik

Welke bronnen worden beschouwd als passende bron, kan verschillen per mediaorganisatie. Zo blijkt uit onderzoek van Van Leuven, Deprez en Raeymaeckers (2014) dat kwaliteitsmedia over het algemeen vaker bronnen uit de politiek en de overheid aanhalen dan populaire media. Onderzoek van Belackova, Stastna en Miovský (2011) wees uit dat populaire kranten vaker beroemdheden aanhalen als bron in berichtgeving over drugsgebruik.

Hoewel veel mediaorganisaties het raadplegen van passende bronnen als een van de journalistieke waarden zien die bijdragen aan accurate en complete berichtgeving over drugsgebruik, blijkt uit het onderzoek van Coomber et al. (2000) dat bronnen vaak onterecht als autoriteit op het gebied van drugs gepresenteerd worden. Zo worden voormalig drugsgebruikers regelmatig aangehaald als expert, terwijl zij vaak alleen kunnen spreken uit eigen ervaring en geen medische of wetenschappelijke kennis hebben om hun uitspraken te onderbouwen.

Wat precies de expertise is van de aangehaalde bron, wordt bovendien niet altijd duidelijk gemaakt. Coomber et al. (2000) stellen dat een duidelijk onderscheid tussen bronnen en expertises van belang is, omdat bijvoorbeeld een politiebron wel geschikt is om informatie te geven over criminaliteit rondom drugszaken, maar niet om medische informatie over het onderwerp te verschaffen. Wanneer het niet duidelijk is welke expertise een bron heeft, is het lastig om te bepalen of de uitspraken van de bron betrouwbaar zijn.

Uit ander onderzoek naar het brongebruik van journalisten die verslag doen van drugsgebruik, blijkt bovendien dat journalisten veelal dezelfde soort bronnen aanhalen (Smith, 2015). Zo komen politiebronnen en belangrijke politici vaak aan het woord, terwijl wetenschappelijke of medische bronnen minder aangehaald worden. De uitspraken van bijvoorbeeld politici worden dan ook in weinig berichten wetenschappelijk of medisch onderbouwd (Smith, 2015). Een gebrek aan wetenschappelijke onderbouwing is ook terug te zien in de berichtgeving over de *Miami Zombie Attack*. In deze berichtgeving stonden de veronderstelde gevolgen van deze drug centraal. Zo zou iemand die onder invloed is van deze drug agressief en gewelddadig worden. Deze beschrijving van de effecten komt echter niet overeen met de beschrijving hiervan in wetenschappelijke onderzoeken (Swalve & DeFoster, 2016).

Chermak (1997) stelt dat politici vaak als bron worden aangehaald, omdat bekende bronnen aanzien hebben, waardoor het bericht meer aandacht krijgt van het publiek. Het komt vaak voor dat journalisten dezelfde (belangrijke) persoon als bron aanhalen in verschillende berichten. Chermak (1997) beargumenteert dat het problematisch is wanneer steeds dezelfde bron wordt aangehaald, omdat verhalen over drugsgebruik zodoende niet van verschillende kanten belicht worden. Bovendien wordt de journalist op den duur afhankelijk van de betreffende bron, omdat het vragen op kan roepen bij het publiek wanneer deze bron niet langer aangehaald wordt en/of wanneer een bron aangehaald wordt die andere informatie geeft (Chermak, 1997).

2.3.3 Conclusie

Zowel Mastroianni en Noto (2008) als Coomber et al. (2000) stellen dat journalisten die schrijven over drugsgebruik vaak geen expertise hebben op dit gebied. Doordat de meeste mediaorganisaties daarnaast weinig maatregelen treffen om de kwaliteit van nieuws over drugsgebruik te waarborgen, worden er vaak inaccurate en/of oppervlakkige berichten over dit onderwerp gepubliceerd.

Wat betreft het brongebruik in de berichtgeving over drugsgebruik, blijkt dat bronnen vaak onterecht worden aangewezen als autoriteit op het gebied van drugs. Het is daarnaast niet altijd duidelijk welke expertise bronnen hebben, wat de betrouwbaarheid van de berichtgeving kan schaden. Tot slot blijkt dat journalisten veelal gebruikmaken van dezelfde bronnen, waar wetenschappers en medici vaak geen onderdeel van uitmaken.

2.4 Nieuwsframes

De nieuwswaarden van een verhaal en de bronnen die een journalist aanhaalt, kunnen bepalend zijn voor het *frame* dat een journalist gebruikt in de berichtgeving (Entman, 2007; Moy et al., 2016). In deze paragraaf wordt beschreven op welke manier *frames* tot stand komen en welke *frames* er veelal worden gebruikt in de berichtgeving over drugsgebruik.

Evenals bij *agenda-building* zijn er een aantal factoren van invloed bij het proces van *framing*, namelijk cultuur en sociale normen, eisen en beperkingen vanuit de mediaorganisatie, en personen of groepen die voordeel hebben bij het gebruik van een specifiek *frame* (Moy et al., 2016). De keuze voor een bepaald *frame* wordt allereerst beïnvloed door cultuur en de sociale normen die hierbinnen gelden. Dit sluit aan bij het idee van Taylor (2008) dat de media niet alleen de publieke opinie beïnvloeden, maar dat zij zelf ook beïnvloed worden door het publiek. Wanneer het bestraffen van drugsgebruik binnen een cultuur als normaal wordt gezien, is een journalist bijvoorbeeld geneigd om *frames* te gebruiken die aansluiten bij deze overtuiging. Daarnaast spelen eisen en beperkingen vanuit de mediaorganisatie ook bij *framing* een rol (Moy et al., 2016). Zo maken kwaliteitsmedia doorgaans vaker gebruik van economische *frames* dan populaire media (Semetko & Valkenburg, 2000). Tot slot zijn mensen die baat hebben bij een specifiek *frame* van invloed op dit proces. Hieronder kunnen ook de bronnen van een journalist vallen (Moy et al., 2016). Een voorbeeld hiervan is een politicus die er voordeel uithaalt wanneer berichtgeving over drugsgebruik aansluit op de standpunten van zijn politieke partij (Chermak, 1997).

Het is van belang om onderzoek te doen naar de *frames* die gebruikt worden in de berichtgeving over drugsgebruik, omdat een *frame* kan beïnvloeden op welke manier het publiek een verhaal interpreteert (Entman, 2007). De media spelen zodoende een belangrijke rol bij het vormen van de mening van het publiek. Dit wordt versterkt wanneer het onderwerpen betreft die niet in de directe omgeving van het publiek spelen. Iemand die zelf niet in aanraking komt met drugs, baseert zijn overtuigingen hierover vaak grotendeels op het beeld dat in de media geschetst wordt (Gelders et al., 2009). De manier waarop drugsgebruik *geframed* wordt in de media, beïnvloedt zodoende hoe men over dit onderwerp denkt, wat weer gevolgen kan hebben voor het drugsbeleid, zoals ook blijkt uit de casus van de *Miami Zombie Attack* uit de introductie (Orsini, 2017; Swalve & DeFoster, 2016).

Lancaster et al. (2010) beargumenteren dat *framing* niet alleen kan beïnvloeden hoe men over drugsgebruik denkt, maar dat het ook bepalend kan zijn voor de toon van het debat over drugsgebruik. Door drugskwesties bijvoorbeeld te *framen* als een drugsoorlog, worden voor- en tegenstanders in het debat over drugsgebruik weergegeven als bondgenoten en

vijanden. Daarnaast voedt het gebruik van dit *frame* het idee dat de kwestie alleen opgelost kan worden met tussenkomst van de overheid, defensie en/of politie. Anderen partijen, zoals de gezondheidszorg, worden hiermee buitenspel gezet (Lancaster et al., 2010).

In een later onderzoek vullen Lancaster et al. (2011) deze theorie aan met het idee dat de complexiteit van drugskwesties niet wordt weergegeven wanneer deze kwesties worden *geframed* als drugsoorlog. Er wordt dan namelijk een beeld geschetst waarin twee partijen, de goeden en de slechten, tegenover elkaar worden gezet. Hierdoor is er geen ruimte voor gematigde meningen. Ook draagt dit *frame* bij aan het idee dat er altijd ‘winnaars’ en ‘verliezers’ zullen zijn en dat er dus geen uitkomst mogelijk is die voor meerdere partijen gunstig is (Lancaster et al., 2011).

Berichten waarin drugskwesties worden *geframed* als drugsoorlog, zorgen daarnaast voor angst, omdat de ene partij vaak wordt beschreven als bedreiging voor de andere partij (Lancaster et al., 2011). Ook Swalve en DeFoster (2016) stellen dat *frames* in berichtgeving over drugsgebruik voornamelijk gebaseerd zijn op angst. Journalisten maken hierbij gebruik van bestaande spanningen tussen en angsten voor bepaalde groepen, zoals spanningen tussen arm en rijk of etnische meerderheden en minderheden. Dergelijke demografische kenmerken worden vaak gekoppeld aan drugsgebruikers, die in veel berichten wordt weergegeven als de vijand en/of een bedreiging. Zo wordt de drugsgebruiker vaak beschreven als iemand die leeft in armoede en/of behoort tot een etnische minderheidsgroep (Swalve & DeFoster, 2016). De *frames* die in berichtgeving over drugsgebruik worden gehanteerd, kunnen elkaar bovendien versterken. Een negatief *frame* in berichtgeving over een nieuwe drug, kan ondersteunt worden door een *frame* dat eerder al gebruikt werd in de berichtgeving over drugs die al langere tijd veel in het nieuws komen (Swalve & DeFoster, 2016).

Uit bovengenoemde onderzoeken van Lancaster et al. (2010; 2011) en Swalve en DeFoster (2016) blijkt dat er veel negatieve representaties van drugsgebruikers en met name drugsverslaafden voorkomen in de media. Dit komt overeen met de bevindingen van andere onderzoekers, die aantonen dat er grofweg drie *frames* te herkennen zijn in de berichtgeving. Naar verwachting komen deze *frames* ook terug in de resultaten van dit onderzoek. Deze *frames* betreffen *criminalisering* van drugsgebruik, drugsgebruikers als slachtoffer en de negatieve sociale en mentale gevolgen van drugs. Hieronder worden deze *frames* uiteengezet.

2.4.1 Criminalisering

De media brengen drugsgebruik en criminaliteit vaak met elkaar in verband (Bright et al., 2008; McGinty, Kennedy-Hendricks, Baller, Niederdeppe, Gollust, & Barry, 2016; Taylor, 2008). Drugsgebruikers worden in dergelijke berichtgeving weergegeven als afwijkend van de norm. Daarnaast wordt hun drugsgebruik in veel berichten gekoppeld aan andere criminele vergrijpen en wordt het straffen van drugsgebruikers vaak als oplossing gezien voor drugsproblematiek.

Uit onderzoek van Taylor (2008) blijkt dat de drugsgebruiker in veel berichten wordt weergegeven als iemand die behoort tot een lage sociale klasse. Er is hierbij sprake van een wij/zij-verdeling, waarin de drugsgebruikers (zij) zichzelf door de behoefte aan drugs niet onder controle hebben en daarom een gevaar vormen voor niet-gebruikers (wij). De drugsgebruiker heeft er alles voor over om aan drugs te komen en is daarom ook in staat om allerlei criminele vergrijpen te plegen. Hij wordt gerepresenteerd als een bedreiging voor niet-gebruikers en daarmee een bedreiging voor de maatschappij (Taylor, 2008).

Dat media de drugsgebruiker representeren als gevaarlijk, blijkt ook uit het onderzoek van Bright et al. (2008). Zo wordt het gebruik van drugs in veel berichten in verband gebracht met criminele vergrijpen als moord, verkrachting en geweldsdelicten. Bright et al. (2008) beargumenteren dat drugs vaak worden beschreven als de oorzaak van dit criminele gedrag. Hoewel drugs in deze berichten worden weergegeven als directe oorzaak voor crimineel gedrag, wordt de verantwoordelijkheid toch bij de drugsgebruiker gelegd. Hij heeft namelijk (in de eerste instantie) de bewuste keuze gemaakt om drugs te gebruiken en dus om de wet te overtreden. Deze bewuste keuze om de wet te overtreden wordt in deze context vaak weergegeven als een onethische keuze, wat de drugsgebruiker een slecht persoon maakt. Drugsgebruikers zouden daarom gestraft moeten worden door de overheid (Bright et al., 2008).

Ook McGinty et al. (2016) tonen aan dat in berichtgeving over drugsproblematiek vaak wordt beschreven dat deze problematiek opgelost kan worden wanneer de overheid harder optreedt tegen drugsgebruikers en -handelaren. Hoewel gezondheids- en verslavingsinstellingen drugsproblematiek zien als een probleem voor de volksgezondheid dat een medische aanpak vereist, wordt in de media voornamelijk gefocust op het criminele aspect van de problematiek (McGinty et al., 2016).

McGinty et al. (2016) beargumenteren dat media andere *frames* zouden moeten gebruiken bij het beschrijven van drugsgebruik. Het beperken van drugsproblemen zou centraal moeten staan en in het geval van drugsverslaving zou er gefocust moeten worden op

medische in plaats van juridische oplossingen. In recenter onderzoek benadrukken McGinty, Kennedy-Hendricks en Barry (2019) dat het van belang is dat het gebruik van negatieve *frames* beperkt wordt. Media zouden dit kunnen doen door andere termen te gebruiken in hun berichtgeving. Deze stelling komt overeen met de bevindingen van Ashford, Brown en Curtis (2018), waaruit blijkt dat veelgebruikte termen als ‘verslaving’ en ‘drugsmisbruik’ negatieve connotaties hebben en minder gebruikt zouden moeten worden.

2.4.2 Drugsgebruikers als slachtoffer

In berichtgeving waarin drugsgebruikers gecriminaliseerd worden, worden zij vaak zelf verantwoordelijk gehouden voor hun drugsgebruik en eventueel ander crimineel gedrag (Bright et al., 2008). Er zijn echter ook veel berichten waarin de drugsgebruiker niet verantwoordelijk gehouden wordt voor zijn daden. In plaats daarvan wordt hij *geframed* als slachtoffer van de drugs (Bell, 1985; Bright et al., 2008).

Onderzoek van Bell (1985) naar Australische media in de jaren tachtig toont aan dat de drugsgebruiker in dergelijke berichtgeving vaak wordt weergegeven als passief persoon. Drugs worden hierbij beschreven als oorzaak van allerlei verschillende problemen in het leven van de drugsgebruiker. In deze berichtgeving is niet de drugsgebruiker, maar de drug de ‘slechterik’. In tegenstelling tot criminaliserende berichtgeving, wordt er in deze berichten minder ingegaan op de al dan niet bewuste keuze van de drugsgebruiker om drugs te gebruiken. De drugsgebruiker wordt daarentegen beschreven als iemand die zich niet kan verzetten tegen de drugs en daarom bescherming van anderen nodig heeft. De personen die in deze berichten als slachtoffers worden gerepresenteerd, zijn voornamelijk jonge drugsgebruikers (Bell, 1985).

Hoewel het onderzoek van Bell (1985) gedateerd is, herkennen ook Bright et al. (2008) deze representatie van drugsgebruikers in recentere mediaberichten. Zij stellen eveneens dat niet de drugsgebruiker, maar de drugs worden beschreven als het grootste gevaar. In deze berichtgeving wordt drugsverslaving vaak als onvermijdelijk gevolg van drugsgebruik beschreven. De drugsverslaafde lijdt onder de gevolgen van zijn verslaving en wordt gezien als een ziek persoon die medische hulp behoeft in plaats van een juridische straf (Bright et al., 2008).

2.4.3 Negatieve sociale en mentale gevolgen

In de berichtgeving over drugsgebruik wordt vaak ingegaan op de mogelijke negatieve gevolgen van drugs. Er wordt dan voornamelijk aandacht besteed aan de sociale en mentale gevolgen voor de drugsgebruiker en zijn omgeving, zoals asociaal gedrag of psychoses. De fysieke gevolgen, zoals schade aan organen, krijgen minder aandacht in deze berichten (Bell, 1985; Bright et al., 2008).

Bell (1985) stelt dat berichten waarin de negatieve gevolgen van drugs worden beschreven vaak sensationeel geschreven zijn. De drugs worden weergegeven als gevaarlijke stoffen die uiteindelijk kunnen leiden tot het overlijden van de gebruiker. Evenals bij de berichtgeving waarin drugsgebruikers als slachtoffers worden gerepresenteerd, worden de drugs hier beschreven als bedreiging. De negatieve gevolgen worden dan ook vaak toegeschreven aan de drugs en niet aan het gedrag van de gebruiker. Wat in deze berichtgeving opvalt is dat er een verschil bestaat tussen de manier waarop de gevolgen van verschillende soorten drugs beschreven worden. Bell (1985) maakt onderscheid tussen wat hij legale en illegale drugs noemt. Onder legale drugs verstaat hij alcohol en tabak. Voorbeelden van illegale drugs die vaak genoemd worden in de media zijn cocaïne, heroïne en amfetamine/speed. De negatieve gevolgen van het gebruik van alcohol of tabak die genoemd worden, zijn veelal fysiek, terwijl bij drugs voornamelijk de sociale of mentale gevolgen centraal staan (Bell, 1985).

Ook wat betreft de berichtgeving over de negatieve gevolgen van drugs, komen de bevindingen van Bell (1985) en Bright et al. (2008) overeen. Bright et al. (2008) herkennen eveneens een verschil in de berichtgeving over alcohol en tabak enerzijds en drugs anderzijds. Zij stellen dat de berichtgeving over alcohol en tabak minder negatief is. Zo worden mensen die onder invloed van alcohol asociaal of crimineel gedrag vertonen, vaak onderscheiden van andere alcoholdrinkers. Als er negatieve sociale gevolgen worden beschreven van het gebruik van alcohol en tabak, worden deze dus niet toegeschreven aan de middelen, maar aan de gebruikers.

2.4.4 Conclusie

De nieuwswaarden van een verhaal en de bron die een journalist aanhaalt, spelen een rol bij de manier waarop een journalist een verhaal *framed*. De *frames* die een journalist gebruikt, kunnen vervolgens invloed hebben op het debat rondom drugs en de positie die het publiek binnen dit debat aanneemt. In de berichtgeving over drugsgebruik worden voornamelijk negatieve *frames* gebruikt, die worden gekenmerkt door een duidelijke aanwijzing van een

slechterik in het verhaal.

Er zijn grofweg drie *frames* te herkennen in de berichtgeving over drugs en drugsgebruikers. Allereerst is er sprake van een crimineel *frame*, waarin de drugsgebruiker wordt weergegeven als een gevaarlijk persoon die meerdere criminele vergrijpen pleegt en verantwoordelijk gehouden moet worden voor zijn daden. Een tweede *frame* dat veel voorkomt is dat van de drugsgebruiker als slachtoffer. In deze berichtgeving wordt niet de drugsgebruiker, maar de drug aangewezen als slechterik. Tot slot worden drugs *geframed* als gevaarlijke substanties met negatieve gevolgen op voornamelijk sociaal en mentaal vlak.

2.5 Het drugsbeleid

Zoals in de introductie beschreven geldt in deze thesis het uitgangspunt dat berichtgeving over drugsgebruik kan verschillen per beleidscontext, ofwel per land. Er wordt daarom onderzoek gedaan naar de berichtgeving in Nederland en het Verenigd Koninkrijk. In deze alinea wordt de context geschetst waarin de berichtgeving over drugsgebruik gepubliceerd wordt, door per land in te gaan op het drugsbeleid.

2.5.1 Het Nederlandse drugsbeleid

Het Nederlandse drugsbeleid is gebaseerd op wetenschappelijk onderbouwde feiten en heeft als uitgangspunt dat het nastreven van een drugsvrije samenleving onrealistisch is. Al vanaf het ontstaan van het Nederlandse drugsbeleid aan het begin van de twintigste eeuw, is de criminalisering van drugsgebruikers hierin beperkt (Van der Stel, Everhardt, & Van Laar, 2009). De wetgeving richt zich daarom vooral op het verminderen en beheersen van drugsproblemen, ofwel op het reduceren van druggerelateerde risico's, en niet op het opsporen en/of vervolgen van drugsgebruikers. Het nemen van preventieve maatregelen, aanbieden van voorlichting en behandelen van drugsverslaafden spelen een centrale rol in het Nederlandse drugsbeleid (Trimbos-instituut, n.d.).

Een belangrijk kenmerk van het Nederlandse drugsbeleid is het onderscheid dat wordt gemaakt tussen zo geheten soft- en harddrugs. Onder softdrugs vallen bijvoorbeeld cannabis en paddo's. Veelgebruikte harddrugs zijn heroïne, cocaïne en xtc (Overheid.nl, 2020; Trimbos-instituut, 2020). De Nederlandse overheid stelt dat softdrugs minder schadelijk zijn voor de gezondheid dan harddrugs en staat daarom de verkoop van softdrugs in coffeeshops toe. Hierbij gelden strikte voorwaarden, zoals een reclameverbod, een verkooplimiet per persoon en een leeftijdsgrens (Rijksoverheid, n.d.). Hoewel de verkoop van softdrugs onder bepaalde omstandigheden wordt gedoogd, is het bevoorraden van

coffeeshops officieel niet toegestaan (Rigter, Van Laar, & Bossong, 2019). Ook blijft de verkoop van softdrugs wettelijk wel strafbaar. Dit houdt in dat coffeeshophouders vervolgd kunnen worden wanneer zij zich niet aan de voorwaarden houden. Het Nederlandse drugsbeleid wordt wegens deze regels ook wel een gedoogbeleid genoemd (Rijksoverheid, n.d.).

De gedogende houding van de Nederlandse overheid wat betreft drugs, blijkt ook uit het feit dat niet alleen het gebruik van softdrugs legaal is, maar dat ook harddrugsgebruik niet gecriminaliseerd wordt. Hoewel bezit, handel en productie van harddrugs illegaal is, is harddrugsgebruik namelijk niet strafbaar (Trimbos-instituut, n.d.). Personen die een kleine gebruikershoeveelheid harddrugs, zoals één xtc-pil, in bezit hebben, worden in de praktijk vaak niet vervolgd (Van Ooyen-Houben, Meijer, Kaal, & Galloway, 2009). Bovendien kunnen drugsgebruikers hun drugs legaal laten testen om informatie te krijgen over de samenstelling ervan. Voorheen werden deze testen uitgevoerd op evenementen waar veel drugsgebruik plaatsvond, zoals festivals. Tegenstanders hiervan waren echter van mening dat dit de indruk wekt dat drugsgebruik op dergelijke evenementen wordt toegestaan. Sinds 2002 kan het testen van drugs daarom alleen nog op vaste testlocaties (De Greeff, Goossens, Sannen, Harreveld, Kooke, & Van Hasselt, 2019).

Hoewel het Nederlandse drugsbeleid gebaseerd is op het idee dat een drugsvrije samenleving niet haalbaar is, zijn er verschillende politieke partijen die vinden dat hier wel naar gestreefd moet worden. Deze partijen, waaronder het CDA en de SGP, bevinden zich voornamelijk rechts op het politieke spectrum. Zij stellen dat het drugsgebruik en daardoor de drugscriminaliteit in Nederland hoog ligt (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 2019). Dat er relatief veel drugs gebruikt wordt in Nederland, blijkt ook uit de gegevens van het Trimbos-instituut. Zo ligt het gebruik van xtc, cocaïne en amfetamine/speed bovengemiddeld hoog in vergelijking met andere landen uit de Europese Unie (Trimbos-instituut, 2020). Politici die pleiten voor een strenger drugsbeleid, stellen dat drugsgebruik steeds meer genormaliseerd wordt. Er zou daarom een mentaliteitsverandering nodig zijn bij de Nederlandse bevolking, die bereikt kan worden door ingrijpen van de overheid (Tweede Kamer, 2019).

Verschillende partijen die zich links op het politieke spectrum bevinden, zoals D66 en GroenLinks, beargumenteren dat de veronderstelde normalisering van drugsgebruik niet terug te zien is in de cijfers van het drugsgebruik in Nederland. Het drugsgebruik blijkt namelijk al een aantal jaar stabiel. Deze partijen stellen dat het strenger maken van het beleid en het strafbaar stellen van drugsgebruik niet gewenst is, omdat dit geen oplossing

zou zijn voor drugsproblemen (Tweede Kamer, 2019).

Op basis van het Nederlandse drugsbeleid en eerder onderzoek naar de berichtgeving over drugsgebruik, wordt verwacht dat de recreatieve drugsgebruiker weinig gecriminaliseerd wordt in Nederlandse kranten. Drugsgebruik is in Nederland immers niet strafbaar. Ook wordt er verwacht dat de Nederlandse kranten niet alleen zullen focussen op de mentale en sociale gevolgen van drugs, maar dat er ook aandacht besteed wordt aan de fysieke gevolgen. Uit het verschil tussen de berichten over alcohol en tabak enerzijds en drugs anderzijds blijkt immers dat de gevolgen van illegale middelen vooral als sociaal en mentaal beschreven worden, terwijl er bij legale middelen vooral op fysieke gevolgen gefocust wordt (Bell 1985; Bright et al., 2008).

2.5.2 Het Britse drugsbeleid

Het Britse drugsbeleid is strenger dan het beleid in Nederland. Het drugsbeleid in het Verenigd Koninkrijk heeft als doel het verminderen van drugsgebruik en het vergroten van het percentage drugsverslaafden dat succesvol afkickt. Om deze doelen te bereiken is het drugsbeleid sinds 2017 gestructureerd in vier thema's, namelijk het verminderen van de drugsvraag, het beperken van het drugsaanbod, het succesvol afkicken van drugsverslaafden en het aannemen van een leidende rol in de wereldwijde strijd tegen drugs (HM Government, 2017).

Hoewel de Britse overheid zich bij het eerste punt voornamelijk focust op voorlichting en preventie, wordt de drugsvraag in het Verenigd Koninkrijk ook beperkt door drugsgebruikers te vervolgen. Net als in Nederland wordt er in het Verenigd Koninkrijk onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten drugs op basis van gezondheidsrisico's, maar in het Britse drugsbeleid is het gebruik van al deze drugs illegaal (GOV.UK, n.d.). Hierbij geldt wel een uitzondering voor cannabis wanneer dit gebruikt wordt voor medicinale doeleinden op voorschrift van een arts. Zonder voorschrift is het gebruik van cannabis in het Verenigd Koninkrijk eveneens strafbaar (Trimbos-instituut, 2020). Mensen die drugs bezitten, verhandelen, produceren of gebruiken kunnen beboet worden of een gevangenisstraf krijgen. De classificatie van de drugs is bepalend voor de hoogte van de boete en/of de duur van de gevangenisstraf (GOV.UK, n.d.).

Uit de cijfers van het drugsgebruik in de Europese Unie, blijkt dat er ondanks de strengere wetgeving in het Verenigd Koninkrijk toch relatief veel drugs gebruikt wordt. Dit geldt vooral voor de drugs cocaïne, xtc en opiaten, waaronder heroïne (Trimbos-instituut, 2020). Het relatief hoge aantal drugsgebruikers in het Verenigd Koninkrijk ging in 2016

gepaard met het hoogste drugs gerelateerde sterftecijfer van Europa. Omdat ook het aantal drugsincidenten met recreatieve drugsgebruikers dat jaar hoog lag, startte de non-profitorganisatie The Loop met het testen van drugs op festivals (Measham, 2019; The Loop, n.d.). Hoewel drugsgebruik in het Verenigd Koninkrijk normaliter niet gedoogd werd, gaf het Britse parlement in 2018 expliciet aan het testen van drugs op evenementen niet te hinderen of verbieden (UK Parliament, 2018). Waar het testen van drugs op evenementen in Nederland niet meer wenselijk werd gevonden, werd dit in het Verenigd Koninkrijk dus juist wel toegestaan.

Hoewel het testen van drugs in het Verenigd Koninkrijk niet verboden werd door het Britse parlement, zijn er politieke partijen die zich aan blijven sluiten bij het idee dat drugsgebruik behandeld moet worden als crimineel vergrijp. Zo stelt de rechtsgeoriënteerde Conservative and Unionist Party dat de criminaliteit in het Verenigd Koninkrijk teruggedrongen kan worden door drugsgebruik op te sporen en aan te pakken (The Conservative and Unionist Party, 2019).

Ook in het Britse politieke debat over het drugsbeleid staan linkse en rechtse partijen tegenover elkaar. Zo geeft de Labour Party, die zich links op het politieke spectrum bevindt, aan dat zij voor het legaliseren van drugs zijn als uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat dit beter is voor de volksgezondheid (International Drug Policy Consortium, 2019).

Op basis van zowel het Nederlandse als Britse drugsbeleid en eerder onderzoek naar de berichtgeving over drugsgebruik, wordt verwacht dat de berichtgeving over recreatief drugsgebruik over het algemeen negatiever is in Britse kranten. Omdat het Britse drugsbeleid drugsgebruik criminaliseert, wordt daarnaast verwacht dat hier ook sprake van is in de Britse berichtgeving. Tot slot is de verwachting dat Britse kranten zich bij het beschrijven van de gevolgen van recreatief drugsgebruik vooral zullen focussen op mentale en sociale gevolgen.

2.5.3 Conclusie

Zowel de Nederlandse als Britse overheid proberen het drugsgebruik terug te dringen. De verschillende landen hebben hier echter verschillende methoden voor. Zo richt het Nederlandse drugsbeleid zich niet op het opsporen en/of vervolgen van drugsgebruikers. Het criminaliseren van drugsgebruikers is wel een van de strategieën in het Britse drugsbeleid. Daarnaast is een belangrijk verschil tussen de twee landen dat Nederland een aantal drugs deels gelegaliseerd heeft die in het Verenigd Koninkrijk nog illegaal zijn. Een overeenkomst is dat rechtsgeoriënteerde politieke partijen over het algemeen pleiten voor een strenger

drugsbeleid, terwijl linkse partijen juist tegen het criminaliseren van drugsgebruik zijn.

Op basis van het Nederlandse en Britse drugsbeleid wordt verwacht dat er in de berichtgeving over recreatieve drugsgebruikers in Nederlandse kranten meer nadruk ligt op experts met medische of andere wetenschappelijke expertise. Daarnaast is de verwachting dat er voornamelijk in Britse kranten sprake is van een negatieve weergave en het criminaliseren van recreatieve drugsgebruikers. Tot slot wordt er verwacht dat er verschillen bestaan tussen de manier waarop de negatieve gevolgen van recreatief drugsgebruik beschreven worden.

3. Methode

Om de hoofdvraag “Op welke manier verschilt de berichtgeving over recreatief drugsgebruik in Nederlandse en Britse kwaliteitskranten en populaire kranten?” te beantwoorden, is een kwalitatieve inhoudsanalyse uitgevoerd. In dit hoofdstuk wordt deze onderzoeksmethode uiteengezet en gemotiveerd. Ook wordt beschreven hoe de krantenartikelen zijn geselecteerd, welke richtinggevende concepten een rol spelen bij de analyse en welke analysestappen er zijn gedaan. Vervolgens worden de codebomen kort beschreven. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een beschrijving van de validiteit en betrouwbaarheid van het onderzoek.

3.1 Kwalitatieve inhoudsanalyse

In deze paragraaf wordt de onderzoeksmethode, de kwalitatieve inhoudsanalyse, uiteengezet en gemotiveerd. Deze onderzoeksmethode wordt gekenmerkt door gedetailleerde en handmatige analyses, waardoor zowel manifeste als latente betekenissen in een tekst gevonden kunnen worden (Schreier, 2014). Deze methode is daarom mede geschikt om *frames* in teksten te herkennen.

Een kwalitatieve inhoudsanalyse heeft een inductieve werkwijze. Dit houdt in dat de literatuurstudie die voorafgaat aan de analyse weliswaar richting geeft aan het onderzoek, maar dat dit theoretisch kader niet allesbepalend is voor de concepten of fenomenen die in het onderzoek naar voren kunnen komen. Het onderzoeksmateriaal speelt hier namelijk ook altijd een rol bij. Omdat de kwalitatieve inhoudsanalyse altijd (deels) *data-driven* is, maakt deze onderzoeksmethode het niet alleen mogelijk om de bronnen en *frames* die voorkomen in eerder onderzochte berichtgeving te herkennen in berichtgeving over recreatief drugsgebruik, maar geeft het ook de mogelijkheid om eventuele nieuwe bronnen en *frames* te ontdekken (Boeije, 2010).

Zoals in de introductie beschreven, richt eerder onderzoek naar de berichtgeving over drugsgebruik zich voornamelijk op drugsverslaafden en drugsgebruikers in het algemeen. Hierdoor is weinig bekend over de manier waarop recreatieve drugsgebruikers beschreven worden in het nieuws. Een inductieve werkwijze maakt het mogelijk om bronnen en *frames* in de berichtgeving over recreatief drugsgebruik te ontdekken, die niet naar voren komen in de berichtgeving over drugsverslaafden en drugsgebruikers in het algemeen. Deze nieuwe bronnen en *frames*, kunnen de basis vormen voor nieuwe theoretische inzichten over de berichtgeving over recreatieve drugsgebruikers (Boeije, 2010).

3.2 Dataselectie

In deze paragraaf wordt beschreven hoe het onderzoeksmateriaal voor deze thesis is geselecteerd. Allereerst worden de gebruikte kranten beschreven. Vervolgens wordt ingegaan op de selectiecriteria van de artikelen. Deze betreffen de periode en het aantal woorden, de auteur, het onderwerp en het land waarin de gebeurtenis zich heeft afgespeeld. De paragraaf wordt afgesloten met een bespreking van de hoeveelheid relevante artikelen die per krant gevonden zijn.

In dit onderzoek wordt niet alleen gefocust op verschillen tussen Nederlandse en Britse berichtgeving over recreatief drugsgebruik, maar ook op verschillen tussen kwaliteitskranten en populaire kranten. Per land wordt daarom zowel een kwaliteitskrant als een populaire krant geanalyseerd. De Nederlandse kranten betreffen de kwaliteitskrant *de Volkskrant* en de populaire krant *De Telegraaf*. De Britse kranten zijn de kwaliteitskrant *The Guardian* en de populaire krant *The Sun*.

Beide kwaliteitskranten bevinden zich links op het politieke spectrum (Bakker & Scholten, 2019; Bromley, 2007). *De Volkskrant* is het grootste kwalitatieve nieuwsmedium in Nederland (DPG Media, n.d.). De lezers van deze krant zijn veelal hoogopgeleide mensen met een hoog inkomen (Bakker & Scholten, 2019). Uit de gegevens van *The Guardian*-website, blijkt dat ook *The Guardian*-lezers veelal een hoog inkomen hebben en behoren tot een hoge sociale klasse (The Guardian, 2010). *The Guardian* geeft aan zich voornamelijk te richten op mensen met progressieve ideeën (The Guardian, 2019).

De populaire kranten uit dit onderzoek hebben een rechtse politieke voorkeur (Bakker & Scholten, 2019; Bromley, 2007). *De Telegraaf* heeft het grootste bereik van alle Nederlandse dagbladen (Mediahuis, n.d.). Bakker en Scholten (2019) stellen dat de samenstelling van de lezers van deze krant lijkt op een dwarsdoorsnede van de Nederlandse bevolking. *De Telegraaf* is onderdeel van Mediahuis, dat het dagblad typeert als een krant die een duidelijke mening durft te hebben (Mediahuis, n.d.). Ook de Britse krant *The Sun* neemt vaak een duidelijke positie aan binnen een debat. De makers profileren *The Sun* als een krant die campagne voert en zich openlijk aansluit bij de politieke partij wiens ideeën het meest overeenkomen met die van de krant. Momenteel heeft de krant dezelfde politieke kleur als de Conservative and Unionist Party. *The Sun* is de meest gelezen krant in het Verenigd Koninkrijk en richt zich vooral op de arbeidersklasse (The Sun, 2019).

De geanalyseerde artikelen zijn gevonden met de krantendatabank Lexis Nexis. De zoektermen die zijn gebruikt, zijn 'recreatief drugsgebruik drugs' voor de Nederlandse kranten en 'recreational drugs' voor de Britse kranten. Het woord 'drugsgebruik' is

opgenomen in de Nederlandse zoekterm, omdat de zoekmachine van Lexis Nexis niet zoekt op samengestelde woorden met een van de zoekwoorden erin. Zonder de toevoeging zouden artikelen waarin ‘drugsgebruik’ wel wordt genoemd, maar het losse woord ‘drugs’ niet voorkomt, daardoor niet gevonden kunnen worden. Aangezien ‘drugsgebruik’ in het Engels geen samengestelde term is, was een dergelijke toevoeging bij de Engelse zoekterm niet nodig.

3.2.1 Selectiecriteria

De geanalyseerde artikelen komen uit de periode 1 januari 2007 tot en met 31 december 2019. Deze periode is afgebakend aan de hand van de krant met de minste artikelen over het betreffende thema, *The Sun*. Er is gewerkt met het uitgangspunt dat er minstens tien relevante artikelen per krant geanalyseerd dienen te worden om conclusies te kunnen trekken uit de onderzoeksresultaten. De geselecteerde artikelen van de andere kranten zijn zoveel mogelijk evenredig verdeeld over de periode door één artikel per jaar te selecteren. Hierbij is gekozen voor het eerste relevante artikel dat dat jaar gepubliceerd werd. Per krant zijn er zodoende dertien artikelen geselecteerd. Bij het zoeken is er een minimumaantal van driehonderd woorden gehanteerd. Het aantal woorden van de artikelen varieert tussen de 307 en 1823. *Bijlage A* bevat een overzicht van de geselecteerde krantenartikelen voorzien van het aantal woorden en de publicatiedatum.

De geanalyseerde artikelen zijn allemaal geschreven door een journalist die werkzaam is voor de betreffende krant. Artikelen die bijvoorbeeld bestaan uit ingezonden reacties of brieven van lezers zijn niet geselecteerd voor dit onderzoek. Columns maken daarentegen wel deel uit van de selectie. De artikelen komen verder uit verschillende rubrieken van de kranten, zoals sport, politiek en wetenschap.

In de geselecteerde artikelen staat recreatief drugsgebruik en/of het beleid omtrent recreatief drugsgebruik centraal. Recreatief drugsgebruik wordt gedefinieerd als incidenteel gebruik in een recreatieve setting, zoals het uitgaansmilieu, met als doel plezier of ontspanning (EWDD, 2018). Dergelijk drugsgebruik komt vaak voor bij jongeren (Trimbos-instituut, 2020). In tegenstelling tot het drugsgebruik van verslaafden, heeft het drugsgebruik van recreatieve gebruikers doorgaans geen invloed op hun dagelijks leven (EWDD, 2018). Zo leidt recreatief drugsgebruik over het algemeen niet tot problemen op het gebied van gezondheid, werk of school, of het sociale leven van de drugsgebruiker (Jellinek, 2019). Wel kan recreatief drugsgebruik leiden tot acute (gezondheids)problemen, zoals oververhitting, psychoses of zelfs overlijden. Ook kan recreatief drugsgebruik leiden tot verslaving

(EWDD, 2018).

Alle artikelen gaan over het (beleid over het) recreatieve gebruik van substanties die door de Nederlandse en/of Britse overheid worden gedefinieerd als drugs. Alcohol en tabak worden niet als zodanig gedefinieerd (GOV.UK, 2016; Overheid.nl, 2020). In *Bijlage B* is een overzicht opgenomen van de verschillende drugs die in de geanalyseerde artikelen worden beschreven. Voorbeelden zijn cocaïne, cannabis, lachgas en MDMA/xtc. Veel van de genoemde drugs hebben een plantaardige oorsprong, maar steeds meer middelen, zoals lachgas en xtc, zijn samengesteld in laboratoria (Jellinek, 2017c). De mogelijkheid om drugs op kunstmatige wijze samen te stellen, zorgt ervoor dat er in een snel tempo nieuwe drugs op de markt komen. Deze drugs worden ook wel nieuwe psychoactieve stoffen of designer drugs genoemd. Doordat er (nog) geen wetten zijn waaronder de nieuwe psychoactieve stoffen vallen en/of doordat deze drugs worden verkocht als middelen die voor andere doeleinden bedoeld zijn, zijn ze vaak (tijdelijk) legaal verkrijgbaar. Het effect dat de drugs veroorzaken wordt dan ook wel *legal high* genoemd (Koning & Niesink, 2013).

Artikelen waarin drugsverslaving, -handel, en/of -productie centraal staan, zijn niet geselecteerd voor dit onderzoek. Hetzelfde geldt voor onbewust of onvrijwillig drugsgebruik door middel van drogeren en drugsgebruik dat bedoeld is voor andere doeleinden dan recreatie. Hierbij kan gedacht worden aan medicinaal drugsgebruik, drugsgebruik om leerprestaties te verbeteren en/of dopinggebruik bij sportwedstrijden. Recreatief drugsgebruik van (professionele) sporters, al dan niet met consequenties voor hun sportcarrière, wordt in dit onderzoek niet beschouwd als dopinggebruik. Artikelen die hierover gaan, konden daarom wel geselecteerd worden voor de analyse.

Artikelen die gaan over recreatief drugsgebruik in het buitenland, zijn niet geselecteerd voor dit onderzoek. De artikelen dienen hoofdzakelijk te gaan over recreatief drugsgebruik in het publicatieland. Artikelen uit Nederlandse kranten die gaan over het drugsgebruik in het Verenigd Koninkrijk en vice versa zijn daarom ook niet geselecteerd. De Britse krant *The Sun* publiceert niet alleen artikelen in het Verenigd Koninkrijk, maar ook in Ierland. Artikelen die alleen in Ierland zijn gepubliceerd, zijn eveneens niet geselecteerd voor dit onderzoek.

3.2.2 Relevante zoekresultaten

Tijdens de selectie bleek dat het aantal relevante zoekresultaten per krant sterk verschilt. Zo werden er in de Britse populaire krant *The Sun* minder relevante artikelen gepubliceerd dan in de andere kranten. Het aantal relevante zoekresultaten per krant is weergegeven in *Tabel 3.1*.

Tabel 3.1

Aantal zoekresultaten dat aan de selectiecriteria voldoet per krant

Krant	Aantal
<i>De Telegraaf</i>	49
<i>De Volkskrant</i>	58
<i>The Guardian</i>	35
<i>The Sun</i>	13

Het verschil in het aantal relevante artikelen per krant kan grotendeels verklaard worden door het selectie criterium van het aantal woorden, aangezien *The Sun* veel artikelen publiceert die uit minder dan driehonderd woorden bestaan.

Uit de zoekresultaten bleek ook dat er in sommige perioden meer of juist minder artikelen over recreatief drugsgebruik zijn gepubliceerd. Een mogelijke verklaring hiervan kan gevonden worden in de eerdergenoemde nieuwswaarden (Galtung & Ruge, 1965). Zo kan één gebeurtenis zorgen voor meerdere nieuwsberichten, omdat de kans dat een verhaal geselecteerd wordt voor het nieuws groter wordt wanneer het een vervolg is op een eerder gepubliceerd verhaal. Ook krijgt een verhaal meer nieuwswaarde wanneer het zich onderscheidt van andere nieuwsverhalen die op hetzelfde moment aandacht krijgen (Galtung & Ruge, 1965). Wanneer er verschillende artikelen over drugs gepubliceerd zijn die niet aan de selectiecriteria voldoen, zoals verhalen over grote drugsvangsten, is het mogelijk dat verhalen over recreatief drugsgebruik niet in het nieuws komen.

Aangezien het aantal relevante zoekresultaten per krant verschilt, konden niet alle relevante zoekresultaten meegenomen worden in de analyse. Zoals eerder beschreven is de periode afgebakend aan de hand van *The Sun*, de krant met de minste relevante zoekresultaten. Vervolgens is voor de andere kranten steeds één artikel per jaar geselecteerd. Hierbij is gekozen voor het eerste relevante artikel dat dat jaar gepubliceerd werd. Zodoende zijn de artikelen zoveel mogelijk evenredig verdeeld over de periode.

3.3 Richtinggevende concepten

Zoals in paragraaf 3.1 beschreven, is de kwalitatieve inhoudsanalyse een inductieve onderzoeksmethode. Bestaande theorieën over het onderzoeksonderwerp kunnen echter wel een leidraad vormen voor het onderzoek. Uit de theorie kunnen zo geheten *sensitizing concepts* ofwel richtinggevende concepten voortkomen, die vaak een startpunt van het onderzoek vormen (Blumer, 1954; Bowen, 2006). Deze concepten geven de onderzoeker een algemene richting voor het onderzoek en spelen mogelijk een rol in de analyse (Blumer, 1954). In deze paragraaf worden de richtinggevende concepten in dit onderzoek toegelicht. Dit betreft de concepten drugsoorlog, criminalisering, slachtoffer en sociale en mentale gevolgen.

Uit de literatuur blijkt dat er in nieuwsberichten over drugsgebruik vaak gesproken wordt over een drugsoorlog. In deze oorlog worden drugs en mensen die met drugs te maken hebben, waaronder de drugsgebruiker, weergegeven als hetgeen waartegen gestreden moet worden. Zowel de productie en handel als het gebruik van drugs worden namelijk gezien als een gevaar voor de samenleving (Lancaster et al., 2010; 2011).

Drugsgebruik wordt volgens eerder onderzoek vaak gecriminaliseerd. Naast dat het gebruiken en/of bezitten van drugs wordt weergegeven als een crimineel vergrijp, wordt de drugsgebruiker in deze berichtgeving vaak ook in verband gebracht met andere criminele vergrijpen. De behoefte om drugs te gebruiken en/of de invloed hiervan worden vaak beschreven als oorzaak van het criminele gedrag (Bell, 1985; Bright et al., 2008).

Een derde concept dat voortkomt uit de theorie is slachtoffer of slachtofferschap. De drugsgebruiker wordt hierbij weergegeven als slachtoffer van de drugs. Drugsverslaving wordt in deze berichten vaak beschreven als een onvermijdelijk gevolg van drugsgebruik. De slachtoffers betreffen voornamelijk jonge mensen (Bell, 1985; Bright et al., 2008).

Tot slot komt het concept sociale en mentale gevolgen van drugsgebruik naar voren in de theorie. Dit betreft voornamelijk negatieve gevolgen voor de drugsgebruiker zelf. De drugs worden beschreven als de enige oorzaak van deze gevolgen. In deze berichtgeving wordt niet de drugsgebruiker, maar de drug, aangewezen als ‘slechterik’ in het verhaal.

Door middel van de analyse is onderzocht of bovenstaande concepten ook te herkennen zijn in de Nederlandse en Britse krantenartikelen over recreatieve drugsgebruikers. Het is mogelijk dat de concepten anders gedefinieerd worden in deze berichtgeving dan in de eerder onderzochte berichtgeving over drugsverslaafden en drugsgebruikers in het algemeen. De betekenis van de richtinggevende concepten staat daarom niet vast, maar kan tijdens de analyse gespecificeerd worden. Ook is het mogelijk

dat er andere concepten worden gevonden in het onderzoekmateriaal (Boeije, 2010).

3.4 Data-analyse

In deze paragraaf wordt beschreven welke concrete stappen zijn uitgevoerd om de drie deelvragen te beantwoorden. Om de eerste deelvraag, “Welke bronnen halen Nederlandse en Britse kwaliteitskranten en populaire kranten aan in berichten over recreatief drugsgebruik?”, te beantwoorden zijn alle bronnen gecodeerd die genoemd worden in de artikelen. Dit betreft zowel bronnen die informatie direct aan de journalist hebben gegeven, zoals in een interview, als bronnen die informatie in bijvoorbeeld een persbericht naar buiten hebben gebracht. Bij het coderen is onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten bronnen, zoals bronnen met medische expertise, politici en ervaringsdeskundigen. Doordat sommige bronnen in meerdere artikelen worden aangehaald en hierbij op verschillende manieren worden aangeduid, komt het voor dat eenzelfde bron op verschillende manieren gecodeerd is. Bronnen kunnen ook meerdere codes krijgen wanneer zij in één artikel op verschillende manieren worden aangeduid. De codeboom van de bronnen is opgenomen in *Bijlage C*.

Vervolgens is er een thematische analyse toegepast. Bij de thematische analyse wordt het onderzoeksmateriaal gesegmenteerd en gecodeerd, om zo terugkerende thema's in een tekst te herkennen (Boeije, 2010; Braun & Clark, 2006). Gezien de inductieve werkwijze van de deze analyse wordt bij het coderen geen gebruikgemaakt van een vooraf vastgelegd codeerschema (Boeije, 2010; Braun & Clark, 2006). In plaats daarvan wordt de codeboom gedurende de analyse gevormd. Hierbij is gebruikgemaakt van het digitale codeerprogramma ATLAS.ti. Het codeerproces bestaat uit drie stappen, namelijk open coderen, axiaal coderen en selectief coderen (Boeije, 2010).

In de eerste stap van het codeer proces, wordt de tekst opgedeeld in fragmenten. Deze fragmenten worden bepaald op basis van de inhoud van de tekst. Een fragment dient een samenhangend stuk tekst te zijn dat over hetzelfde onderwerp gaat. Hierdoor kunnen fragmenten verschillen van lengte. Vervolgens krijgen de fragmenten een code die de betreffende tekst kort samenvat. De verschillende fragmenten en codes worden continue met elkaar vergeleken, omdat fragmenten over hetzelfde onderwerp dezelfde code dienen te krijgen. De open codeerfase resulteert in een lijst met codes, ook wel codeerschema genoemd. Wanneer er een hiërarchie zichtbaar is in deze lijst, spreekt men van een codeboom (Boeije, 2010).

In de volgende fase, axiaal coderen, worden de data gereduceerd en geordend. De

verschillende codes ofwel categorieën worden met elkaar vergeleken en waar nodig samengevoegd of opgesplitst. Idealiter wordt ieder fragment bij één categorie ingedeeld. Ook wordt onderscheid gemaakt tussen dominante elementen en de rest van de data, waardoor overkoepelende thema's herkend kunnen worden en er een duidelijke hiërarchie van hoofd- en subcategorieën ontstaat. Uit de gecodeerde data moet blijken hoe een categorie gedefinieerd kan worden. Het is mogelijk dat de eerdergenoemde richtinggevende concepten in deze fase herkend en gedefinieerd worden. Ook kunnen patronen in de data herkend worden. Omdat deze patronen de categorieën vaak overschrijden en dus niet binnen één categorie vallen, kan de onderzoeker deze het beste bijhouden door middel van aantekeningen (Boeije, 2010).

Als alle verschillende thema's, hoofd- en subcategorieën bepaald zijn, start de selectieve codeerfase. In deze stap van het codeerproces wordt aandacht besteed aan de relaties tussen de verschillende thema's en (hoofd)categorieën. Op basis hiervan kunnen algemene ideeën of theorieën geformuleerd worden. Zodoende kan uiteindelijk de hoofdvraag beantwoord worden (Boeije, 2010).

De thematische analyse maakt het mogelijk om niet alleen te onderzoeken welke bronnen worden aangehaald, maar ook welke informatie deze bronnen geven. Per bron kan namelijk gekeken worden hoe de bijbehorende informatie gecodeerd is. Daarnaast maakt de thematische analyse het mogelijk om patronen en relaties tussen verschillende thema's en categorieën te herkennen. Deze patronen en relaties maken duidelijk welke *frames* gebruikt worden in de tekst. Zodoende kan de tweede deelvraag "Hoe wordt recreatief drugsgebruik *geframed* in Nederlandse en Britse kwaliteitskranten en populaire kranten?" beantwoord worden. De derde deelvraag "Hoe houdt de berichtgeving over recreatief drugsgebruik in Nederlandse en Britse kwaliteitskranten en populaire kranten verband met het drugsbeleid in Nederland en het Verenigd Koninkrijk?" is vervolgens beantwoord door te kijken naar de verschillen in het gebruik van bronnen en *frames* tussen de Nederlandse en Britse kranten. Deze verschillen worden in de resultatensectie besproken in relatie tot het drugsbeleid van beide landen.

3.6 Codebomen

Uit de analyse zijn twee codebomen ontstaan. De eerste codeboom geeft de aangehaalde bronnen weer (Bijlage C). De andere codeboom bevat de thema's en categorieën die in de analyse naar voren zijn gekomen (Bijlage D). Er zijn drie overkoepelende thema's gevonden, namelijk recreatief drugsgebruik, drugs en drugsbeleid. Het thema recreatief

drugsgebruik betreft fragmenten die gaan over dit gebruik en/of over de recreatieve drugsgebruiker. Fragmenten die geschaard zijn onder het thema drugs gaan in op de kenmerken van verschillende drugs. Tot slot wordt er in de artikelen expliciet ingegaan op het Nederlandse of Britse drugsbeleid. Door te zoeken naar patronen en relaties tussen verschillende thema's en categorieën, zijn uiteindelijk vier verschillende *frames* gevonden. Deze *frames* worden uiteengezet in de resultatensectie.

3.7 Validiteit en betrouwbaarheid

Om de kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek te waarborgen, is het van belang dat het onderzoek valide en betrouwbaar is (Boeije, 2010). Hier wordt kort uitgelegd welke maatregelen er zijn genomen om dit onderzoek zo valide en betrouwbaar mogelijk te maken. Allereerst is er zo transparant mogelijk gewerkt, om ervoor te zorgen dat het onderzoek replicerbaar is. De manier waarop het onderzoeksmateriaal geselecteerd is en de verschillende analysestappen zijn daarom uitgebreid uiteengezet in de voorgaande paragrafen. Daarnaast is de betrouwbaarheid van de analyse gewaarborgd door bij ieder *frame* dat naar voren is gekomen in de analyse een uitgebreide definitie te formuleren. Deze definities zijn verwerkt in de resultatensectie.

4. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek weergegeven. Het hoofdstuk is gestructureerd op basis van de drie deelvragen over de bronnen, de *frames* en het drugsbeleid.

4.1 Nieuwsbronnen

Om de deelvraag “Welke bronnen halen Nederlandse en Britse kwaliteitskranten en populaire kranten aan in berichten over recreatief drugsgebruik?” te beantwoorden, is de analyse gestart met het coderen van de bronnen die worden aangehaald in het onderzoeksmateriaal. Er zijn verschillende soorten bronnen gevonden, die hieronder uiteengezet worden. Per soort wordt toegelicht om wat voor bronnen het gaat en wat voor informatie zij geven.

4.1.1 Bronnen met medische expertise

Bronnen met medische expertise zijn bronnen die werkzaam zijn in een drugsexpertisecentrum of verslavingsinstelling. Daarnaast worden een gezondheidsexpert, GGD-ambtenaar, het Rode Kruis, een lijkschouwer, een vereniging voor verplegers en een ziekenhuismedewerker eenmalig aangehaald. Dergelijke bronnen komen in een groot deel van de geanalyseerde artikelen voor. Zij geven voornamelijk informatie over de hoeveelheid drugsgebruik van verschillende groepen en de gezondheidsrisico's van drugs. Zo haalt *The Sun* een bron aan van verslavingsinstelling Re-Solv die vertelt over de gevaren van lachgas:

Stephen Ream, director of Re-Solv, said: “Misuse of nitrous oxide has resulted in a number of deaths in the UK, and it should not be seen as harmless fun. It is responsible for 16 deaths in the UK between 2006 and 2009, and 52 since 1971.” (The Sun, 9 juli 2013)

Uit de analyse blijkt dat kranten vaak verwijzen naar medische bronnen met autoriteit, zoals eigenaren of directeuren van drugsexpertisecentra of verslavingsinstellingen. Zo ook in bovenstaande fragment uit *The Sun*. Bij bronnen uit drugsexpertisecentra of verslavingsinstellingen wordt de expertise van de bron daarnaast vaak gespecificeerd door de functie van de bron te benoemen. Bij de overige bronnen ontbreekt een specificatie daarentegen vaak. Er worden dan bijvoorbeeld geen individuen aangehaald of de functie van een individu binnen een organisatie wordt niet genoemd.

De Nederlandse kranten halen wat betreft bronnen met medische expertise vaak dezelfde bronnen aan. Zowel naar het drugsexpertisecentrum het Trimbos-instituut als de verslavingsinstelling Jellinek wordt meermaals verwezen. Hierbij wordt ook een aantal keer verwezen naar dezelfde medewerker van Jellinek, Floor van Bakkum. In *de Volkskrant* wordt zij één keer aangehaald als drugsdeskundige in een artikel over lachgas:

Drugsdeskundige Floor van Bakkum van Jellinek waarschuwt dat het goedje niet zo onschuldig is: “Wie het gas inhaleert, kan verminderde toevoer van zuurstof naar de hersenen krijgen. Dat zorgt voor duizeligheid.” (...) Op de lange termijn kan veelvuldig gebruik van lachgas neurologische schade opleveren, zegt Van Bakkum. (De Volkskrant, 9 januari 2016)

In de andere verwijzingen, zowel in *De Telegraaf* als *de Volkskrant*, wordt haar functie niet gespecificeerd. Naast de gevaren van specifieke drugs vertelt Van Bakkum over verschillende soorten drugsgebruikers die al dan niet bij de verslavingsinstelling terecht komen:

Voor Floor van Bakkum van Jellinek verslavingszorg zijn de cijfers een waarschuwing, maar geen reden tot paniek. “De gebruikers zijn vooral hoogopgeleiden die zich slechts een paar jaar in het uitgaanscircuit ophouden. (...) Lachgas is volgens Van Bakkum weinig verslavend, “maar we weten nog niet wat de gevolgen zijn van veelvuldig gebruik.” (De Volkskrant, 26 juni 2014)

4.1.2 Bronnen uit de politiek

Wat betreft bronnen uit de politiek worden vooral vertegenwoordigers van politieke partijen, lokale politici en ministers in een groot deel van de artikelen aangehaald. Zoals verwacht komen dergelijke bronnen veel voor in het onderzoeksmateriaal. De politieke partijen die in de berichtgeving expliciet genoemd worden, bevinden zich zowel links als rechts op het politieke spectrum. In de Nederlandse kranten worden partijvertegenwoordigers van CDA, PvdA en GroenLinks aangehaald. De partijvertegenwoordigers van CDA en PvdA zijn tevens lokale politici, die worden aangehaald om de handhaving van een drugsbeleid in een specifiek gebied te bespreken. De verwijzing naar GroenLinks gaat over het drugsdebat in Nederland in het algemeen: “Het debat over drugsbeleid heeft meer feiten en minder emoties

nodig, stelde GroenLinks-lijstrekker Paul Rosenmöller in het WNL Op Zondag-debat voor de aanstaande Provinciale Statenverkiezingen” (De Volkskrant, 23 februari 2019).

De Britse kranten verwijzen naar de Conservatives and Unionist Party, de Labour Party, de Liberal Democrats en de Scottish Green Party. Uit de analyse blijkt dat er in de Britse berichtgeving meer vertegenwoordigers van de rechtsgeoriënteerde Conservatives and Unionist Party aan het woord komen dan van de andere partijen. Dit komt doordat er in één artikel meerdere partijvertegenwoordigers worden aangehaald als bron. In het betreffende artikel wordt het vroegere recreatieve drugsgebruik van de partijleider besproken. Zijn partijgenoten veroordelen het vroegere drugsgebruik niet:

But it was striking the degree to which leading figures in the party yesterday went into the television studios to dismiss the event as a non-story. The former Tory leader William Hague told BBC1’s Sunday AM: “To me... it makes no difference at all. He has always been very clear that your life before you went into politics is a private life... and he has always been absolutely consistent about that.” (The Guardian, 12 februari 2007)

Bronnen uit de andere Britse politieke partijen gaan in op het drugsbeleid dat herzien moet worden in verband met aanhoudende drugsproblematiek. De partijleider van de Liberal Democrats, Tim Farron, is de enige die zich in de artikelen expliciet uitspreekt voor het legaliseren van drugs:

The Lib Dem leader said: “The Liberal Democrats will be releasing a report in due course that lays out the case for a legalised market for sales of cannabis. I personally believe the war on drugs is over. We must move from making this a legal issue to one of health.” (The Guardian, 12 februari 2016)

In de Nederlandse artikelen worden verschillende lokale politici aangehaald, zoals burgemeesters, gemeenteraadsleden en wijkraadsleden. Er wordt hierbij voornamelijk verwezen naar (loco)burgemeesters van steden en gemeenten. Zij geven informatie over het drugsgebruik in hun stad of gemeente, soms in relatie tot een specifiek evenement, en gaan in op de maatregelen die zij treffen om het drugsgebruik in de stad/gemeente te verminderen. Zo wordt de burgemeester van Hilvarenbeek aangehaald die het recreatieve drugsgebruik op een jaarlijks festival in deze gemeente in verband brengt met het recreatieve drugsgebruik

in de rest van Nederland:

Burgemeester Ryan Palmen van Hilvarenbeek is elk jaar aanwezig op het festival. “Als je daar rondloopt, hoeft niemand mij wijs te maken dat er alleen 7Up wordt gedronken. Maar je moet ook reëel zijn. In elke stad in Nederland is het volstrekt gewoon geworden dat in het uitgaansleven harddrugs worden gebruikt. Met het heffen van de pastorale vinger zullen we de oorlog niet winnen. De noodzaak om drugs te verbannen zal tot de gebruiker moeten doordringen. Dat gaat lang duren.” (De Volkskrant, 11 april 2018)

Uit het gebruik van politieke bronnen blijkt, evenals bij de bronnen met medische expertise, dat kranten vaak verwijzen naar bronnen met autoriteit, zoals ministers. Verwijzingen naar ministers komen vooral voor in de Britse krantenartikelen. In deze artikelen wordt verwezen naar de Home Secretary en Home Office, vergelijkbaar met de minister en het ministerie van Binnenlandse Zaken, en de Health Minister, vergelijkbaar met de minister van Volksgezondheid. In de Nederlandse kranten wordt eveneens verwezen naar de minister van Volksgezondheid, maar *De Telegraaf* verwijst ook naar de minister van Justitie en Veiligheid:

Leerlingen die op of rond school drugs gebruiken of verhandelen, moeten aan de schandpaal. Minister Opstelten (Veiligheid) zegt er geen probleem mee te hebben dat kinderen die zich in het onderwijs aan verdovende middelen vergrijpen, met naam en toenaam bekend worden gemaakt bij ouders, leraren en medescholieren. (...) Opstelten vindt het belangrijk dat scholen de politie inschakelen als ze softdrugs op het spoor zijn, maar denkt nog niet aan een meldplicht. (De Telegraaf, 29 november 2010)

Deze verwijzing naar de minister van Justitie en Veiligheid laat zien dat recreatief drugsgebruik niet alleen wordt weergegeven als kwestie voor de volksgezondheid, maar dat het ook in verband wordt gebracht met politie ofwel criminaliteit.

4.1.3 Ervaringsdeskundigen

Onder ervaringsdeskundigen worden (voormalige) recreatieve drugsgebruikers, ouders van recreatieve drugsgebruikers, getuigen van recreatief drugsgebruik en resultaten van surveys/opinieonderzoeken over recreatief drugsgebruik verstaan. Deze bronnen komen voor in *De Telegraaf*, *de Volkskrant* en *The Sun*.

Recreatieve drugsgebruikers worden met name als bron gebruikt in de Nederlandse kranten. Het merendeel van de recreatieve drugsgebruikers dat wordt aangehaald, is meerderjarig en wordt met enkel een voornaam aangeduid. Recreatieve drugsgebruikers die genoemd worden in *The Sun*, worden daarentegen wel met voor- en achternaam genoemd. De privacy van deze recreatieve drugsgebruikers wordt in deze krant dus minder beschermd. Recreatieve drugsgebruikers vertellen hoe zij het gebruik van een specifieke drug ervaren hebben, waarom zij drugsgebruiken en/of hoe zij hun drugsgebruik combineren met hun dagelijks leven. Zo vertelt een recreatieve drugsgebruiker in *De Telegraaf* over haar gezonde leefstijl en haar cocaïnegebruik:

Hannah (32) woont in Haarlem en werkt in Amsterdam op een advocatenkantoor. “Ik zou mijn leefstijl graag uitgebalanceerd willen noemen, maar eigenlijk is het best extreem.” Doordeweeks staat ze drie ochtenden vroeg op om nog voor werk in de sportschool te staan. (...) “Ik eet zo plantaardig mogelijk en doe zuinig aan met koolhydraten, ik maak lange werkdagen en thuis doe ik voor het slapen gaan iedere dag nog een half uurtje yoga.” Tijdens de vrijdagmiddagborrel nuttigt ze haar eerste glas alcohol van de week. Regelmatig volgt daarna óók een lijntje coke. “Het ligt aan mijn stemming. Heb ik zin om het laat te maken, dan helpt het me de avond door.” (De Telegraaf, 14 april 2018)

Recreatieve drugsgebruikers die in *The Sun* worden aangehaald, vertellen meestal over een slechte ervaring, zoals in onderstaand fragment:

Jordan was rushed to hospital, where he began fitting. He was put in a medically induced coma so dialysis could begin to drain his kidneys and his temperature could be stabilised. When he woke up three days later, his family were overwhelmed with relief. Christian's family, however, were not so fortunate - he had died in hospital. (The Sun, 14 april 2019)

The Sun is de enige krant die ouders van recreatieve drugsgebruikers aanhaalt als bron. In alle gevallen gaat het hierbij om ouders wiens kind is overleden als gevolg van recreatief drugsgebruik. Zij vertellen uitgebreid over de doodsoorzaak van hun kind, wat het risico om te overlijden door recreatief drugsgebruik benadrukt. Ook wordt het verdriet van de ouders benadrukt, doordat zij vertellen over het moment waarop zij zagen of te horen kregen dat hun kind in gevaar was:

“I arrived just in time to see Georgia’s feet as the doors closed and instantly felt the anguish of not getting to see her. They had desperately tried to stop my little girl’s body convulsing on the grass for 50 minutes after she’d taken two ecstasy tablets,” Janine says. “The tubes in her mouth were the only thing keeping her breathing. (...) I told myself Georgia would spend a week in hospital and get a good telling off when she got home.” Except Georgia never came home. (The Sun, 14 april 2019)

In de populaire kranten wordt gebruikgemaakt van bronnen die getuigen zijn geweest van een incident met een recreatieve drugsgebruiker. Dit betreft voornamelijk incidenten waarbij de recreatieve drugsgebruiker zich agressief gedroeg. Zodoende wordt ook bij het aanhalen van deze bronnen een negatief gevolg van recreatief drugsgebruik benadrukt. Hiervan is sprake in onderstaand fragment over een *bath salts* incident:

Connor Moore, 22, of Walsall, West Mids, was partying in Magaluf nightclub Bananas last summer when a thug high on cannibal leapt at him, biting a chunk out of his ear. Speaking afterwards, Connor said he feared he would also lose his nose in the attack, adding: “It was like he was possessed. The pain was so excruciating I passed out.” (The Sun, 1 januari 2015)

Tot slot gebruiken alle kranten surveys en/of opinieonderzoeken als bron. Dit betreft surveys over het recreatieve drugsgebruik van respondenten en onderzoeken naar hoe mensen denken over recreatieve drugsgebruikers en/of het drugsbeleid. Hierbij worden mensen met uiteenlopende meningen aan het woord gelaten.

4.1.4 Overige bronnen

De overige bronnen worden in deze subparagraaf kort toegelicht. Allereerst komen verschillende bronnen uit de sportwereld aan het woord, aangezien meerdere artikelen gaan over het recreatieve drugsgebruik van professionele sporters. Ook bij dit soort bronnen wordt vaak verwezen naar personen met autoriteit, zoals directeuren van nationale sport- en spelersbonden. Professionele sporters die drugs hebben gebruikt, worden daarentegen weinig aangehaald. In de Britse kranten leggen bronnen uit de sportwereld vaak het verband tussen recreatief drugsgebruik van sporters en in de maatschappij:

Premier Rugby's rugby director, Phil Winstanley, said education of players regarding drugs was essential. "We are talking about a growing society problem and it would be arrogant to think that our game, which has young men with higher disposable incomes than the majority of the population, is not at risk." (The Guardian, 15 juli 2009)

Daarnaast komen bronnen uit de horeca en winkels in verschillende kranten aan het woord. Er wordt in de betreffende artikelen verwezen naar allerlei verschillende mensen, waaronder festivalorganisatoren en eigenaren en medewerkers van bars en coffeeshops. Deze bronnen geven voornamelijk informatie over het voorkomen van recreatief drugsgebruik in het uitgaansmilieu en/of het verkopen van legale drugs.

In de kranten wordt een aantal universitaire bronnen aangehaald, zoals professoren en onderzoekers van onderzoeksinstituten. Er wordt hierbij in de Nederlandse kranten meermaals verwezen naar dezelfde onderzoeker, Ton Nabben. Nabben is een criminoloog die gespecialiseerd is in drugs. Recreatief drugsgebruik wordt in dergelijke artikelen dus in verband gebracht met criminaliteit. Nabben gaat echter niet expliciet in op recreatieve drugsgebruikers die justitieel gestraft worden. Hij wordt aangehaald om informatie te geven over de hoeveelheid recreatief drugsgebruik en bepaalde trends hierin:

Reden voor de opkomst van mephedrone in Europa is de verstoorde xtc-markt van de afgelopen tijd, zegt ook drugsonderzoeker Ton Nabben van de Universiteit van Amsterdam. "De zuiverheid kelderde abrupt met als gevolg paniek onder de gebruikers. Tel daarbij op de cokemarkt, waar de prijzen omhoog gingen, en er is volop ruimte voor een nieuw middel." (De Volkskrant, 12 april 2010)

Politiebronnen komen in alle geanalyseerde kranten voor, maar worden weinig genoemd. Ook wat betreft deze bronnen wordt er vaak verwezen naar bronnen met autoriteit, zoals een korpschef. Politiebronnen brengen recreatief drugsgebruik vaak in verband met drugscriminaliteit: “According to Met Police Chief Cressida Dick, middleclass coke heads (...) are responsible for London’s druggie stabbing massacre” (The Sun, 10 juli 2019).

Bronnen uit organen en organisaties die advies geven aan de overheid of andere organisaties en individuen over drugsgebruik, komen in zowel Nederlandse als Britse kranten voor. In de Britse kranten zijn dit adviesraden die de overheid adviseren over het drugsbeleid. In de Nederlandse kranten worden adviesbureaus aangehaald als bron, waarbij niet wordt gespecificeerd aan wie zij advies geven.

Hoewel uit eerder onderzoek blijkt dat drugsgebruikers vaak worden *geframed* als personen die gestraft moeten worden door justitie, komen justitionele bronnen weinig voor in het onderzoeksmateriaal. Dergelijke bronnen komen bovendien enkel voor in de Nederlandse populaire krant *De Telegraaf*. Dit kan erop wijzen dat recreatief drugsgebruik in de andere kranten weinig in verband wordt gebracht met justitie.

In Nederlandse kranten worden onafhankelijke onderzoeksinstituten aangehaald om achtergrondinformatie te geven. Dit betreft onderzoeksinstituten die geen specifiek onderzoek doen naar drugsgebruik, maar naar verkeersveiligheid en water. Zij worden aangehaald om informatie te geven over drugsgebruik in het verkeer en de hoeveelheid drugs die in het rioolwater wordt gevonden.

Andere bronnen, zoals bronnen van scholen, bronnen uit de media en overige bronnen worden zelden gebruikt in de artikelen. Zij worden meestal aangehaald om informatie te geven over een specifieke gebeurtenis rondom recreatief drugsgebruik.

4.1.5 Conclusie

Uit de analyse blijkt dat de belangrijkste bronnen medische bronnen, politieke bronnen en ervaringsdeskundigen zijn. Medische en politieke bronnen worden in alle kranten veel aangehaald. De medische bronnen, waaronder voornamelijk medewerkers uit drugsexpertisecentra en verslavingsinstellingen, gaan vaak in op de gezondheidsrisico’s van drugsgebruik. Politieke bronnen geven veelal informatie over het drugsbeleid of drugsgebruik in een specifiek gebied. Ervaringsdeskundigen worden in alle kranten behalve *The Guardian* aangehaald. In de Nederlandse kranten gaat het hierbij voornamelijk om recreatieve drugsgebruikers. *The Sun* onderscheidt zich wat betreft deze bronnen van de Nederlandse kranten, door recreatieve drugsgebruikers met voor- en achternaam te noemen

en daarnaast ouders van overleden recreatieve drugsgebruikers aan te halen. De informatie die de verschillende bronnen geven gaat veelal over de gevaren van recreatief drugsgebruik. Het komt meermaals voor dat de Nederlandse kranten in verschillende artikelen naar dezelfde persoon verwijzen. Daarnaast blijkt uit de analyse dat de kranten vaak gebruikmaken van bronnen met autoriteit, zoals directeuren of ministers. Hiervan is sprake bij meerdere soorten bronnen.

4.2 Nieuwsframes

Om de deelvraag “Hoe wordt recreatief drugsgebruik geframed in Nederlandse en Britse kwaliteitskranten en populaire kranten?” te beantwoorden, is een thematische analyse uitgevoerd waaruit vier *frames* naar voren zijn gekomen. Hieronder worden deze *frames*, het gevarenframe, verantwoordelijkheidsframe, beschermingsframe en gedoogframe, uiteengezet en geïllustreerd aan de hand van voorbeelden uit de krantenartikelen.

4.2.1 Gevarenframe

In een groot deel van de artikelen wordt recreatief drugsgebruik *geframed* als gevaarlijk. Het gevarenframe is het belangrijkste, meest uitgebreide *frame* dat naar voren is gekomen in de analyse. Het *frame* komt op verschillende manieren tot uiting, namelijk door het beschrijven van de sociale consequenties, de fysieke en mentale gezondheidsrisico's, het risico op verslaving en de recreatieve drugsgebruiker als gevaar.

Allereerst wordt recreatief drugsgebruik *geframed* als iets dat negatieve consequenties heeft voor het sociale leven van de drugsgebruiker zelf. In veel gevallen gaat het hierbij om gevolgen voor de carrière van de recreatieve drugsgebruiker, vaak een beroemd persoon zoals een politicus of een professionele sporter. Bronnen uit de sportwereld worden hierbij dan ook meermaals gebruikt. Zo wordt in een artikel uit *de Volkskrant* het volgende geschreven over een Nederlandse profhockeyer:

Hockeyer Jesse Mahieu is vorig jaar in september positief getest op het gebruik van cocaïne en MDMA (xtc). De 34-jarige Mahieu heeft zelf in een persbericht bekendgemaakt dat hij voor een jaar geschorst is; in navolging van dit nieuws is de verdediger ontslagen door zijn club Pinoké. (De Volkskrant, 26 februari 2013)

Het openbaar maken van het drugsgebruik met als gevolg reputatieschade komt eveneens veel voor als sociale consequentie. Dit kan zowel reputatieschade voor de recreatieve drugsgebruiker als voor een organisatie of instelling waaraan hij verbonden is betreffen:

“This is an eye opener to everyone that you’re taking a huge risk. If you’re a contracted player, you’re going to be facing a penalty regime, but importantly I think what we saw in the last 24 hours is the public humiliation,” said another former NRL CEO, David Gallop, after Andrew Johns was caught with a pill in the London Underground in 2007. (The Guardian, 9 mei 2017)

Uit de analyse blijkt dat consequenties voor het sociale leven en reputatieschade voornamelijk voorkomen in de Britse kranten. Dit kan mogelijk verklaard worden doordat deze kranten meer aandacht besteden aan het recreatieve drugsgebruik van beroemdheden, met name professionele sporters. Juridische straffen voor recreatief drugsgebruik worden zelden als consequentie genoemd.

Daarnaast komt het gevarenframe tot uiting doordat de consequenties voor de gezondheid van de recreatieve drugsgebruiker worden beschreven. Deze consequenties worden vaak gekoppeld aan een specifieke drug. Er wordt onderscheid gemaakt tussen fysieke gezondheidsrisico’s, waaronder overlijden, en mentale gezondheidsrisico’s. Met name de fysieke gezondheidsrisico’s worden veel genoemd. In sommige gevallen gaat het om een drug die verward werd met een ander drug, waardoor een verkeerde dosering is genomen:

A rise in the importation of high-purity powder or crystal ecstasy has led to clubbers confusing it with cocaine. (...) Dr Paul Dargan, head of the poisons unit at Guy’s and St Thomas’s hospital, told the meeting: “We see a lot of patients who have taken powder they think is cocaine but was actually MDMA.” (The Guardian, 27 september 2008)

Bij het bespreken van gezondheidsrisico’s worden vaak bronnen aangehaald met medische expertise. In onderstaand fragment uit *The Guardian* wordt bijvoorbeeld ingegaan op de fysieke gezondheidsrisico’s van het recreatieve gebruik van lachgas:

“The effects of inhaling nitrous oxide gas can include headaches, nausea, dizziness, unconsciousness, collapse and consequent injury,” said Dr Chris Moulton, vice-president of the Royal College of Emergency Medicine.

“When administered by a healthcare professional it is an extremely safe drug, but recreational use may be dangerous. The delivery method can be especially dangerous because the gas is under such high pressure that direct inhalation may cause damage to the throat and lungs.” (The Guardian, 21 mei 2019)

Het risico om te overlijden als gevolg van recreatief drugsgebruik, wordt vooral in *The Sun* veel genoemd. Zoals in de vorige paragraaf beschreven, is *The Sun* bovendien de enige krant die hierbij ouders van overleden drugsgebruikers aanhaalt. Wanneer het overlijden van recreatieve drugsgebruikers wordt beschreven, wordt er vaak ingegaan op één persoon die met naam en leeftijd genoemd wordt. Er zijn echter ook fragmenten waarin aantallen worden genoemd om het gevaar van drugs te illustreren: “Mephedrone - dubbed ‘Meow Meow’ - which was linked to 25 deaths in both Scotland and England, was the first to be banned two years ago” (The Sun, 17 juli 2012).

Wanneer er wordt geschreven over mentale gezondheidsrisico's, wordt voornamelijk ingegaan op psychoses die kunnen ontstaan door het gebruik van specifieke drugs en langetermijngevolgen zoals geheugenverlies. Vooral *The Sun* besteed veel aandacht aan mentale gezondheidsrisico's: “Dr Peter Bach, a healthcare expert, says: ‘Marijuana causes paranoia and psychosis. Paranoia and psychosis cause violence’” (The Sun, 4 augustus 2019).

Ten derde wordt verslaving ook een aantal keer genoemd als een risico van recreatief drugsgebruik. Hoewel verslaving hierbij niet als een onvermijdelijk gevolg van recreatief drugsgebruik wordt weergegeven, wordt wel benadrukt dat iedereen verslaafd zou kunnen raken: “(...) if you class yourself a recreational drug user, think on this. Every addict started where you are. And every time you take an illegal drug, you're playing Russian roulette” (The Sun, 12 juni 2014).

Recreatief drugsgebruik wordt tot slot *geframed* als gevaarlijk door de recreatieve drugsgebruiker als een gevaar te representeren. Zo wordt hij weergegeven als agressief of onberekenbaar persoon. Ook wordt de recreatieve drugsgebruiker beschreven als een gevaar in het verkeer. In onderstaande passage over een automobilist die alcohol en drugs gebruikt heeft, wordt deze drugsgebruiker door een drugsdeskundige beschreven als onberekenbaar en als gevaar in het verkeer:

“Typisch het gedrag van iemand die alcohol én drugs heeft gebruikt”, zegt Klein Ikking. “Hyperactief, veranderende stemmingen. Het ene moment kan hij vliegen, seconden later is er een woedeaanval, dan weer berusting. Maar wat in het verkeer telt, is dat deze mensen levensgevaarlijk zijn. Je zult hem maar tegenkomen in het donker, met overal bomen...”
(Telegraaf, 20 oktober 2007)

De recreatieve drugsgebruiker wordt voornamelijk in de populaire kranten weergegeven als gevaarlijk. In *The Guardian* komt dit helemaal niet voor. Dit kan erop wijzen dat deze krant de drugsgebruiker niet als een gevaar voor de maatschappij ziet.

4.2.2 Verantwoordelijkheidsframe

Er is sprake van een verantwoordelijkheidsframe wanneer een persoon of groep wordt aangewezen als verantwoordelijke voor recreatief drugsgebruik en/of de gevolgen daarvan. Er zijn verschillende personen/groepen die verantwoordelijk gehouden worden voor verschillende drugskwesties in de artikelen, namelijk de recreatieve drugsgebruiker zelf, de overheid en/of ouders en scholen van recreatieve drugsgebruikers, drugshandelaren en de media. De overeenkomst tussen de betreffende fragmenten is dat er sprake is van een probleem waar een schuldige voor aangewezen moet worden.

Allereerst wordt de recreatieve drugsgebruiker binnen dit *frame* weergegeven als iemand die verantwoordelijkheid zou moeten nemen voor de gevolgen van zijn drugsgebruik. De gevolgen die genoemd worden, zijn drugscriminaliteit, milieuvervuiling en/of consequenties voor hemzelf, zoals gezondheidsrisico's of (juridische) straffen. Deze verantwoordelijkheid wordt vaak toegekend door politiebronnen. Zo wordt in een van de artikelen geschreven dat korpschef Erik Akerboom vindt dat “partydrugsgebruikers (...) met hun drugsconsumptie de keiharde criminaliteit in stand houden” (*De Telegraaf*, 14 april 2018). Ook in *de Volkskrant* wordt eenzelfde beeld geschetst:

De strijd tegen de georganiseerde drugscriminaliteit kan niet gewonnen worden als het gebruik van drugs niet drastisch vermindert. Dit zegt Wilbert Paulissen, de chef van de landelijke recherche. Paulissen: “Dat criminele drugsprobleem gaan politie en justitie niet voor de maatschappij oplossen. Ik vind het echt tijd dat we de morele vraag opwerpen of drugsgebruik wel normaal is.” (*De Volkskrant*, 11 april 2018)

In sommige artikelen wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten recreatieve drugsgebruikers, namelijk de drugstoerist, de jonge drugsgebruiker en de yogasnuiver. Zowel de drugstoerist als de yogasnuiver worden veelal in de Nederlandse krantenartikelen genoemd. Een yogasnuiver, ook wel agendahedonist genoemd, plant zijn recreatieve drugsgebruik en eventuele daaropvolgende kater bewust in. Dit zijn voornamelijk mensen met een vaste baan of opleiding die over het algemeen gezond en bewust leven. Deze tegenstrijdigheid wordt in dergelijke artikelen vaak expliciet benoemd. Met name deze groep recreatieve drugsgebruikers wordt verantwoordelijk gehouden voor drugscriminaliteit en milieuvervuiling als gevolg van drugsproductie. Dit gebeurt voornamelijk in *De Telegraaf*:

Floor van Bakkum van Jellinek Preventie wijst op een merkwaardige tegenstelling. “Waarom wel zo bewust bezig zijn met de oorsprong van je eten, in de gaten houden of het wel biologisch en duurzaam verantwoord is, alleen maar Max Havelaar koffie kopen, maar je niet bezighouden met de oorsprong van de drugs?”, werpt ze op. “De productie van cocaïne en xtc is bepaald niet heel mensvriendelijk of goed voor het milieu te noemen.” (De Telegraaf, 14 april 2018)

Ten tweede wordt de verantwoordelijkheid voor het terugdringen van recreatief drugsgebruik met name in *De Telegraaf* vaak bij de overheid en/of ouders en scholen van de drugsgebruikers gelegd. Deze fragmenten gaan vaak over jonge drugsgebruikers: “Ouders hebben zelf ook een belangrijke verantwoordelijkheid om hun kroost van drugsgebruik af te houden, vindt Opstelten. ‘Ouders moeten door scholen keihard worden aangesproken op drugsgebruik van hun kinderen, want het begint natuurlijk met ouders en jongeren zelf’” (De Telegraaf, 29 november 2010).

Daarnaast worden drugshandelaren in verschillende artikelen uit *The Sun* aangewezen als verantwoordelijke voor drugsproblematiek. Het betreft zowel verkopers van legale als illegale drugs. Zij worden in deze artikelen vooral verantwoordelijk gehouden voor het overlijden van recreatieve drugsgebruikers: “One thing is certain, there are people living among us who, for no other motive than personal greed, wilfully kill by selling poison” (The Sun, 12 juni 2016).

Het verantwoordelijkheidsframe richt zich tot slot op de media. Zij worden met name in de kwaliteitskranten bekritiseerd vanwege de manier waarop zij berichten over recreatief

drugsgebruik. De berichtgeving is volgens een groot deel van deze fragmenten namelijk te sensationeel, wat zou leiden tot paniek. De media worden verantwoordelijk gehouden voor deze paniek en beleidsaanpassingen die hier het gevolg van zijn geweest:

But there is a denial of reality in much of the hysterical media coverage of drugs (and that denial is often hypocritical too, given that many journalists have more than an editorial knowledge of drug-taking). It leads to hyped and inaccurate reporting. It pressures government into knee-jerk political responses. And not only does it not stop drug use, it often tends to increase it. (The Guardian, 6 april 2010)

4.2.3 Beschermingsframe

Er is sprake van een beschermingsframe wanneer de recreatieve drugsgebruiker wordt *geframed* als iemand die beschermd moet worden. Het gaat hierbij om bescherming tegen de sociale consequenties van het drugsgebruik en niet zo zeer over de bescherming tegen bijvoorbeeld gezondheidsrisico's. Hoewel er in het gevarenframe ook sprake kan zijn van bescherming, onderscheidt het beschermingsframe zich doordat het inperken van de sociale consequenties voor de recreatieve drugsgebruiker zelf hierin centraal staat. Hetgeen waar de recreatieve drugsgebruiker tegen beschermd dient te worden, zijn de reacties van anderen op en regels/weten over recreatief drugsgebruik. Het drugsgebruik op zich en eventuele negatieve gevolgen voor de maatschappij en/of gezondheid van de gebruiker, die benadrukt worden in het gevarenframe, worden binnen het beschermingsframe minder als gevaar gerepresenteerd.

Alle artikelen waarin het beschermingsframe voorkomt, zijn gepubliceerd in *The Guardian*. De recreatieve drugsgebruikers die beschermd zouden moeten worden, zijn voornamelijk professionele sporters. Zo wordt in sommige fragmenten gepleit voor het geheimhouden van het recreatieve drugsgebruik van deze gebruikers: "(...) don't publicise positive tests. If someone is caught with a small plastic bag containing a white powder, deal with that. But why tell everyone if there's cocaine in his urine from Friday night?" (The Guardian, 9 mei 2017). Dit staat tegenover het openbaar maken van recreatief drugsgebruik uit de fragmenten waarin recreatief drugsgebruik wordt *geframed* als gevaarlijk.

Daarnaast wordt gepleit voor minder heftige consequenties, ook in relatie tot professionele sportcarrières:

Others argue that ruining the prospects of a young athlete or academy footballer for the sake of a youthful indiscretion, which may occur during the close season or out of training, is very different from deliberate cheating and is no justice at all. (The Guardian, 13 september 2011)

De ‘normale’ recreatieve drugsgebruiker, ofwel een recreatieve drugsgebruiker die niet beroemd is, wordt in deze fragmenten niet genoemd als iemand die beschermd dient te worden.

Er is één artikel waarin deze ‘normale’ recreatieve drugsgebruiker wel *geframed* wordt als iemand die beschermd moet worden. In dit artikel wordt de recreatieve drugsgebruiker weergegeven als potentieel slachtoffer van seksueel overschrijdend gedrag: “One in five recreational drug users in the UK has been taken advantage of sexually while vulnerable after alcohol or drug use” (The Guardian, 18 april 2013). In dit artikel wordt het verminderen van recreatief drugsgebruik niet als oplossing genoemd. In plaats daarvan wordt gesteld dat recreatieve drugsgebruikers door anderen of door elkaar beschermd moeten worden:

Winstock said the key message for those using recreational drugs was to be aware of the risk and look after others. “The results also highlight how drug use within intimate settings can increase your risk of both opportunistic and planned sexual assault,” he said. “Friends really need to keep an eye on each other; they’re in the best position to spot risk.” (The Guardian, 18 april 2013)

4.2.4 Gedoogframe

Er is sprake van een gedoogframe wanneer recreatief drugsgebruik wordt genormaliseerd. Dit gebeurt door te stellen dat veel mensen het doen. Door recreatief drugsgebruik op deze manier te normaliseren, wordt impliciet gesuggereerd dat te veel mensen het doen om het tegen te gaan. Hierbij gaat het vaak over het recreatieve drugsgebruik van jonge mensen, zoals in onderstaand fragment uit *de Volkskrant*. In het betreffende artikel worden de resultaten van een enquête besproken, waaruit blijkt dat bijna zestig procent van de Nederlandse studenten drugs gebruikt:

Regina Zwaagstra (26) van studenten.net en de initiatiefnemer van de enquête is niet verbaasd over de uitkomsten. “Ik heb het idee dat iedereen tijdens z’n studententijd weleens een jointje rookt of een keer een pilletje neemt. In die zin is 60 procent nog weinig.” (De Volkskrant, 17 oktober 2009)

In onderstaand fragment uit *The Sun* wordt recreatief drugsgebruik genormaliseerd door recreatief gebruik van lachgas te vergelijken met een alledaagse bezigheid:

(...) writer Shan Jones, 24, from Shrewsbury (...) had her first balloon at a festival aged 17. (...) “When I went to uni, it was sold in nightclubs for £2 a go, so we’d go out and have a few drinks and do a few balloons. People would do up to 20 a night. Now I do them regularly at festivals and parties. They’re as normal as having a cup of tea to most people I know. (The Sun, 16 augustus 2015)

In de meeste fragmenten waarin het gedoogframe voorkomt, wordt drugsproblematiek niet ontkent. Wel wordt eenmalig of incidenteel gebruik weergegeven als vrij onschuldig fenomeen. De strekking van veel van deze fragmenten is dat recreatief drugsgebruik daarom gedoogd zou moeten worden.

4.2.5 Conclusie

Uit de analyse zijn vier *frames* naar voren gekomen, namelijk het gevarenframe, het verantwoordelijkheidsframe, het beschermingsframe en het gedoogframe. Het gevarenframe is het belangrijkste en meest uitgebreide *frame*. Hierin worden zowel de gevaren voor de recreatieve drugsgebruiker zelf als voor de maatschappij benadrukt. Binnen het verantwoordelijkheidsframe worden verschillende personen/groepen aangewezen als verantwoordelijke voor recreatief drugsgebruik en/of de negatieve gevolgen hiervan. In een aantal artikelen uit *The Guardian* komt het beschermingsframe voor, waarin de recreatieve drugsgebruiker wordt weergegeven als iemand beschermd moet worden tegen de sociale consequenties van zijn drugsgebruik. Tot slot wordt recreatief drugsgebruik genormaliseerd in het gedoogframe.

4.3 Het drugsbeleid

In deze paragraaf wordt de deelvraag “Hoe houdt de berichtgeving over recreatief drugsgebruik in Nederlandse en Britse kwaliteitskranten en populaire kranten verband met het drugsbeleid in Nederland en het Verenigd Koninkrijk?” beantwoord. Er wordt ingegaan op zowel het bron- als het framegebruik in de verschillende kranten. Bij de beschrijving van de *frames* in relatie tot het drugsbeleid, wordt aandacht besteed aan fragmenten waarin het drugsbeleid in Nederland of het Verenigd Koninkrijk expliciet besproken wordt. Uit de analyse blijkt dat er een verband is tussen deze fragmenten en het gevarenframe of gedoogframe.

4.3.1 Het drugsbeleid en bronnen

Wat betreft het brongebruik van de verschillende kranten bestaan er veel overeenkomsten. Zowel in de Nederlandse als Britse kranten worden voornamelijk medische bronnen, politieke bronnen en ervaringsdeskundigen aangehaald. Wat betreft het gebruik van ervaringsdeskundigen als bron, bestaan er wel verschillen tussen de kranten. Recreatieve drugsgebruikers komen in Nederlandse kranten vaker voor. In de Britse kranten komen zij niet alleen minder aan het woord, maar geven zij ook andere informatie. In de Britse krant *The Sun* vertellen recreatieve drugsgebruikers voornamelijk over negatieve ervaringen met drugs, terwijl dit in de Nederlandse kranten niet zo is. Daarnaast worden ouders van overleden drugsgebruikers alleen aangehaald in *The Sun*.

4.3.2 Het drugsbeleid en het gevarenframe

Uit de analyse blijkt dat het gevarenframe in zowel Nederlandse als Britse kranten het meest uitgebreid voorkomt. Wel bestaan er verschillen in de manier waarop de kranten invulling geven aan dit *frame*. Zo besteden Britse kranten veel aandacht aan sociale consequenties, mentale gezondheidsrisico's en het risico op overlijden als gevolg van recreatief drugsgebruik, terwijl de Nederlandse kranten daarnaast ook veel focussen op (andere) fysieke gezondheidsrisico's.

Het gevarenframe komt daarnaast veel voor in fragmenten over het drugsbeleid. Het drugsbeleid wordt dan weergegeven als oplossing voor de problemen die de gevaarlijke drugs en recreatieve drugsgebruikers veroorzaken. Dit gebeurt op vijf verschillende manieren. Ten eerste wordt de roep om een minder streng drugsbeleid bekritiseerd. Een minder streng drugsbeleid is volgens deze fragmenten, die zowel in Nederlandse als Britse kranten voorkomen, niet wenselijk:

Legalisation would not reduce the criminal, irrational and violent behaviour and mental and physical harm that occurs in too many users. (...) Prohibition, combined with education and treatment during 100 years of drug control have had a significant impact. Making drugs illegal is working - one can only imagine how much worse the problem would be without it. (The Sun, 29 juni 2014)

Daarnaast wordt de kritiek in sommige fragmenten uit de populaire kranten gericht op het gedogen van recreatief drugsgebruik. Dit gebeurt veelal in Nederlandse artikelen, waarin met name wordt geschreven over het gedoogbeleid. In de Britse artikelen richt de kritiek zich vooral op de gedogende houding bij het handhaven van het beleid. Zo schrijft de Britse krant *The Sun*: “With police already turning a blind eye, cocaine use has exploded. Sewer inspections reveal round the-clock consumption. Drug gangs are responding with Uber-style supply on demand” (The Sun, 10 juni 2019).

Ten derde wordt het drugsbeleid in verschillende fragmenten gerepresenteerd als niet streng genoeg, omdat drugs en recreatieve drugsgebruikers ondanks de geldende regels toch een gevaar kunnen vormen. Dit wordt veelal geweten aan het gemak waarmee wetten omzeild kunnen worden en ontbrekende wetgeving en opsporingsmogelijkheden. Dergelijke fragmenten komen vooral voor in populaire kranten. Over het gemak waarmee recreatieve drugsgebruikers wetten kunnen omzeilen, schrijft *The Sun*: “Shockingly, a Sun investigation found many of the most dangerous chemicals - including cannibal - are freely available to buy online despite being illegal in the UK, with dealers simply posting them to users” (The Sun, 1 januari 2015). Fragmenten over ontbrekende wetgeving en opsporingsmogelijkheden gaan vooral over *legal highs* en drugsgebruik in het verkeer: “Dat veruit de meeste automobilisten die drugs gebruiken ondanks de grote risico’s die ze nemen niet worden gepakt, komt doordat de politie niet zelf op drugsgebruik kan controleren” (De Telegraaf, 27 september 2011).

Een strenger drugsbeleid zou de maatschappij volgens verschillende fragmenten wel kunnen beschermen tegen het gevaar. Zo wordt gepleit voor het (actiever) opsporen van recreatieve drugsgebruikers. Hierdoor zouden recreatieve drugsgebruikers bijvoorbeeld (tijdelijk) geweerd kunnen worden van uitgaansgelegenheden en festivals. Zo schrijft *de Volkskrant*: “Cafébezoekers in Enkhuizen en Medemblik kunnen vanaf dit weekeinde geconfronteerd worden met (...) drugshonden bij de toegangsdeuren van de cafés. De

bezoeker die wordt betrapt op drugsbezit krijgt een toegangsverbod tot het uitgaansgebied van drie tot zes maanden” (De Volkskrant, 6 januari 2011). In andere fragmenten wordt gepleit voor strengere wetgeving in de vorm van een *zero tolerance*-beleid, zoals in onderstaand fragment uit *De Telegraaf* over een opiniepeiling over recreatief drugsgebruik:

Veel beter nog is een zerotolerancebeleid, meent twee derde. Een deelnemer zegt: “Ik zou er trots op zijn als we onze festivals kunnen aanprijzen als geweldig en veilig en drugsvrij. Als ouder van een tiener geef ik dan ook eerder toestemming en bespaart me dat heel veel stress.” (De Telegraaf, 21 juli 2016)

Tot slot wordt preventie in verschillende fragmenten beschreven als een manier om de maatschappij te beschermen tegen de gevaren van drugs en recreatieve drugsgebruikers. In de betreffende fragmenten wordt niet zo zeer een waardeoordeel gegeven over het bestaande drugsbeleid, maar dat de gevaren beperkt dienen te worden, wordt wel benadrukt. Preventiemaatregelen die genoemd worden zijn bijvoorbeeld de mogelijkheid om drugs te laten testen of het geven van voorlichting over drugs: “Carvell also accepts more can be done not only to help players through a suspension imposed by UK Anti-Doping but to ensure players are educated on the risks of turning to drugs” (The Guardian, 23 april 2018).

4.3.3 Het drugsbeleid en het gedoogframe

Het gedoogframe komt voornamelijk voor in de kranten uit het Verenigd Koninkrijk, het land met het strengere drugsbeleid. Dit frame is ook terug te zien in fragmenten die expliciet gaan over het drugsbeleid, wat dan vaak wordt weergegeven als te streng. Een beleid waarin recreatief drugsgebruik (deels) gedoogd wordt, zou volgens deze fragmenten een oplossing zijn voor drugsproblematiek. Vaak wordt er hierbij vanuit gegaan dat een drugsvrije samenleving niet mogelijk is:

Gisteren sprak Cohen met de gemeenteraad over zijn plannen. Ook organisatoren van dancefeesten lieten hun mening horen. Uiteindelijk bleken de meeste partijen tevreden over de bedoelingen van Cohen. De belangrijkste daarvan was echter niet om feesten volledig drugsvrij te maken, maar om de politie meer op afstand te zetten bij feesten. (De Telegraaf, 9 januari 2009)

Omdat een drugsvrije samenleving als onmogelijk wordt gezien, wordt drugsregulatie als oplossing voor drugsproblematiek weergegeven. Ook dit gebeurt voornamelijk in Britse kranten. Zo stelt *The Guardian* dat het Verenigd Koninkrijk een voorbeeld moet nemen aan het drugsbeleid van Nieuw-Zeeland, waar drugs deels gelegaliseerd zijn:

Once again, while myopic politicians preach tired sermons pioneered by President Richard Nixon about defeating the scourge of narcotics, there is a safer and more sensible alternative. Look at New Zealand, (...) progressive politicians decided to regulate the market rather than rely on criminals to control this new trade. (The Guardian, 24 april 2014)

In *The Guardian* wordt ook een aantal keer kritiek gegeven op nieuwe wetten over recreatief drugsgebruik. De kritiek hierbij is dat de recreatieve drugsgebruiker niet beschermd wordt door de nieuwe wet of dat drugscriminelen voordeel kunnen halen uit de wetgeving. Dit laatste komt bijvoorbeeld voor in onderstaand fragment:

Politicians have learned nothing from the futility of their fight against conventional drugs - an abject failure that pours gold into the pockets of the globe's most vicious gangsters. So MEPs have just backed new rules cutting from two years to 10 months the time taken to assess and ban new psychoactive products. (The Guardian, 24 april 2014)

Een andere manier om het drugsbeleid te bekritisieren, is door een vergelijking te maken tussen alcohol en drugs. Alcohol zou namelijk niet minder gevaarlijk zijn dan veel illegale drugs. Deze vergelijking komt vooral in *The Sun* voor: "A shock report reveals it may be safer to take cannabis or even an ecstasy tablet than have a pint or a smoke" (The Sun, 24 maart 2007). *The Guardian* maakt deze vergelijking door sterftecijfers van alcohol en mephedrone naast elkaar te leggen:

Let's start with an easy parallel. Alcohol currently causes the death of 40,000 people a year - which is around 39,999 more than mephedrone. (...) If harm is reason enough for a ban, the case is a slam-dunk for criminalising alcohol. But we don't. Why? Because we have a mature understanding - based on

history - that when you criminalise a hugely popular recreational drug, people don't stop buying it and selling it. No: all that happens is that the market is taken over by armed criminal gangs, who sell a stronger and more adulterated version of the drug, and kill to control their patch. (The Guardian, 6 april 2010)

4.3.4 Conclusie

Uit de analyse blijkt dat er weinig verschillen te zien zijn tussen de landen wat betreft het brongebruik. Wel toont de analyse aan dat Nederlandse en Britse kranten op verschillende manieren gebruikmaken van ervaringsdeskundigen als bron. Wat betreft het verband tussen het drugsbeleid en het framegebruik in de verschillende kranten, is gebleken dat het gevarenframe en het gedoogframe terug te zien zijn in fragmenten die expliciet ingaan op het drugsbeleid. Het beleid wordt binnen het gevarenframe gerepresenteerd als bescherming tegen de verschillende gevaren van recreatief drugsgebruik. Dit komt zowel in Nederlandse als Britse kranten veel voor. Binnen het gedoogframe wordt een drugsbeleid waarin recreatief drugsgebruik (deels) gedoogd wordt juist weergegeven als oplossing voor drugsproblematiek. Dit is met name terug te zien in de Britse krantenartikelen. In de artikelen uit Nederland, waar al sprake is van een gedoogbeleid, komt dit *frame* daarentegen weinig voor.

5. Conclusie

De manier waarop er over drugsgebruik wordt geschreven in de media, de publieke opinie over drugsgebruik en het drugsbeleid kunnen elkaar wederzijds beïnvloeden (Taylor, 2008; Lancaster et al., 2010; 2011; Swalve & DeFoster, 2016). Hierdoor is het mogelijk dat de berichtgeving over drugsgebruik per land verschilt. In deze thesis is daarom onderzoek gedaan naar verschillen in de berichtgeving over recreatief drugsgebruik in Nederland, een land met een relatief soepel drugsbeleid, en het Verenigd Koninkrijk, waar strengere drugswetten gelden. Hierbij is tevens gekeken naar verschillen tussen populaire kranten en kwaliteitskranten, omdat uit onderzoek blijkt dat populaire media en kwaliteitsmedia verslag doen van verschillende onderwerpen en uiteenlopende *frames* gebruiken (Semetko & Valkenburg, 2000). Er is gefocust op berichtgeving over recreatief drugsgebruik in het bijzonder, omdat eerder onderzoek zich vooral op richt op de berichtgeving over drugsverslaafden en drugsgebruikers in het algemeen.

De hoofdvraag, “Op welke manier verschilt de berichtgeving over recreatief drugsgebruik in Nederlandse en Britse kwaliteitskranten en populaire kranten?”, is beantwoord door middel van een kwalitatieve inhoudsanalyse van artikelen over recreatief drugsgebruik uit twee Nederlandse en twee Britse kranten. In het onderzoek is aandacht besteed aan het gebruik van bronnen en *frames* en het verband tussen de berichtgeving en het drugsbeleid in beide landen. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste onderzoeksresultaten weergegeven en besproken in relatie tot eerder onderzoek naar de berichtgeving over drugsgebruik. Vervolgens wordt ingegaan op de beperkingen van het onderzoek en de mogelijkheden voor eventueel vervolgonderzoek.

5.1 Resultaten

In deze paragraaf worden de belangrijkste onderzoeksresultaten weergegeven, om zo de hoofdvraag van het onderzoek te beantwoorden.

5.1.1 Nieuwbronnen, nieuwsframes en het drugsbeleid

Allereerst bleek uit de analyse van de bronnen dat er drie soorten bronnen zijn die in alle kranten veel gebruikt worden, namelijk bronnen met medische expertise, politieke bronnen en ervaringsdeskundigen. Daarnaast halen de kranten vaak bronnen met autoriteit aan. Dit betreft niet altijd autoriteit op het gebied van drugs, maar bijvoorbeeld ook autoriteit binnen een sportorganisatie of ministerie.

Medische bronnen betreffen voornamelijk bronnen die werkzaam zijn voor

drugsexpertisecentra of verslavingsinstellingen. Wanneer dergelijke bronnen worden aangehaald, wordt vaak geschreven over de gezondheidsrisico's van drugs. De focus ligt hierbij dus op de gevaren die drugsgebruik met zich meebrengt. Politieke bronnen worden voornamelijk aangehaald om te reflecteren op het drugsgebruik of drugsbeleid in het land of in een bepaalde regio. Zowel linkse als rechtse politici komen aan het woord in de artikelen. Uit de analyse bleek dat er wat betreft het gebruik van medische en politieke bronnen weinig verschillen bestaan tussen de kranten.

De manier waarop kranten ervaringsdeskundigen als bron gebruiken en de informatie die deze bronnen geven, verschillen wel per krant. Recreatieve drugsgebruikers worden vooral aangehaald in Nederlandse kranten. Zij spreken hierbij openlijk over hun positieve ervaringen met drugs. Recreatieve drugsgebruikers die in *The Sun* worden aangehaald, gaan daarentegen in op negatieve ervaringen. Dit geldt ook voor ouders van recreatieve drugsgebruikers, die enkel in *The Sun* aan het woord komen. Zij vertellen allemaal over het overlijden van hun kind als gevolg van recreatief drugsgebruik. Ook hierbij staan de gevaren van recreatief drugsgebruik centraal. De verschillen in het gebruik van ervaringsdeskundigen als bron, zouden kunnen komen doordat het Nederlandse drugsbeleid drugsgebruikers minder veroordeelt.

Wat betreft het gebruik van *frames*, blijkt uit de analyse dat recreatief drugsgebruik en/of de recreatieve drugsgebruiker over het algemeen negatief worden *geframed* in de geanalyseerde artikelen. Er kunnen vier concrete *frames* onderscheiden worden, namelijk het gevarenframe, het verantwoordelijkheidsframe, het beschermingsframe en het gedoogframe.

Het gevarenframe komt in alle vier de kranten veel voor, maar komt in de verschillende kranten op verschillende manieren tot uiting. Zo gaan de Britse kranten veel in op de consequenties voor het sociale leven van de recreatieve drugsgebruiker. *The Sun* besteed daarnaast veel aandacht aan negatieve mentale gevolgen en overlijden als gevolg van recreatief drugsgebruik. De Nederlandse kranten gaan daarentegen meer in op de (overige) fysieke gevolgen van recreatief drugsgebruik. In de populaire kranten is het gevarenframe ook zichtbaar in de manier waarop de recreatieve drugsgebruiker beschreven wordt. Hij wordt weergegeven als gevaar voor de samenleving wanneer hij onder invloed is van drugs.

Het verantwoordelijkheidsframe komt met name in Nederlandse populaire krant voor. Binnen dit *frame* wordt een probleem geformuleerd en een schuldige voor dit probleem aangewezen. *De Telegraaf* wijst bijvoorbeeld de recreatieve drugsgebruiker aan als schuldige voor drugscriminaliteit en milieuvervuiling als gevolg van drugsproductie.

De recreatieve drugsgebruiker die de verantwoordelijkheid krijgt, wordt ook wel yogasnuiver genoemd. Dit is een recreatieve drugsgebruiker uit een hoge sociale klasse. Dat de recreatieve drugsgebruiker veel verantwoordelijkheid krijgt in *De Telegraaf*, kan mogelijk verklaard worden doordat de burger in het Nederlandse drugsbeleid meer verantwoordelijkheid krijgt dan in het Britse drugsbeleid. In het beleid is namelijk niet expliciet gemaakt dat drugsgebruiken niet mag. Er wordt verwacht dat andere verboden omtrent drugs, zoals het niet (ver)kopen en bezitten, voldoende zijn voor de burger om geen drugs te gebruiken. Het toekennen van eigen verantwoordelijkheid is minder terug te zien bij jonge recreatieve drugsgebruikers. Vaak krijgen de ouders en school van deze recreatieve drugsgebruikers en de overheid de verantwoordelijkheid om het gebruik onder deze groep terug te dringen. Ook dit is vooral te zien in *De Telegraaf*. In *The Guardian* is dit *frame* daarentegen juist weinig gevonden.

Het beschermingsframe komt uitsluitend in *The Guardian* voor. De recreatieve drugsgebruiker wordt binnen dit *frame* weergegeven als iemand die beschermd moet worden tegen de sociale consequenties van zijn recreatieve drugsgebruik. Dit *frame* focust dus voornamelijk op de reacties van anderen op en wetten/regels over recreatief drugsgebruik, en niet zo zeer op de negatieve gevolgen voor de maatschappij en/of gezondheid van de gebruiker.

Tot slot komt het gedoogframe voornamelijk in de Britse kranten voor. Bij dit *frame* is er sprake van het normaliseren van recreatief drugsgebruik en/of wordt er gepleit voor een minder streng drugsbeleid. Het normaliseren van recreatief drugsgebruik vindt vooral plaats wanneer het jonge drugsgebruikers betreft. Het pleiten voor een minder streng drugsbeleid wordt onderbouwd met de overtuiging dat een drugsvrije samenleving niet haalbaar is. Dat dit *frame* in de Nederlandse kranten minder voorkomt, zou kunnen komen doordat Nederland al een relatief soepel drugsbeleid heeft. In het Verenigd Koninkrijk is er geen sprake van een gedoogbeleid, waardoor de vraag hiernaar sterker is.

5.1.2 Berichtgeving over recreatief drugsgebruik

Het antwoord op de hoofdvraag, “Op welke manier verschilt de berichtgeving over recreatief drugsgebruik in Nederlandse en Britse kwaliteitskranten en populaire kranten?”, is dat de berichtgeving in Nederlandse en Britse kranten voornamelijk verschilt in het gebruik van *frames*. Hoewel kranten uit beide landen recreatief drugsgebruik overwegend negatief *fram*en, focussen de Britse kranten meer op de negatieve sociale en mentale gevolgen en de Nederlandse kranten op fysieke gevolgen. Daarnaast wordt de recreatieve drugsgebruiker in

de Nederlandse kranten meer verantwoordelijk gehouden voor de maatschappelijke gevolgen van zijn drugsgebruik, zoals drugscriminaliteit en milieuvervuiling.

Wat betreft verschillen tussen populaire kranten en kwaliteitskranten blijkt dat populaire kranten recreatief drugsgebruik en de recreatieve drugsgebruikers negatiever weergeven dan de kwaliteitskranten. Zo wordt de recreatieve drugsgebruiker in populariteitskranten weergegeven als gevaar voor anderen en wordt er veel gefocust op overlijden als gevolg van recreatief drugsgebruik.

In alle kranten staan de problemen en gevaren die recreatief drugsgebruik met zich mee zou brengen centraal. Hoewel de kranten het beeld van de recreatieve drugsgebruiker op verschillende manieren invullen, is er vrijwel altijd sprake van een probleemstelling. Over het algemeen kan daarom geconcludeerd worden dat in alle kranten sprake is van negatieve *framing* van recreatief drugsgebruik.

5.2 Discussie

In deze paragraaf worden de belangrijkste onderzoeksresultaten besproken in relatie tot de literatuur uit hoofdstuk twee. Er wordt ingegaan op het brongebruik en vervolgens wordt aandacht besteed aan de *framing* van recreatief drugsgebruik. Hierbij wordt ingegaan op de beschrijving van de recreatieve drugsgebruiker, het toekennen van verantwoordelijkheid, de recreatieve drugsgebruiker als slachtoffer en de gevolgen van recreatief drugsgebruik.

Voorafgaand aan de analyse werd verwacht dat er voornamelijk politieke bronnen aangehaald zouden worden en dat medische en andere wetenschappelijke bronnen daarentegen weinig gebruikt zouden worden (Chermak, 1997; Smith, 2015; Swalve & DeFoster, 2016). Bovendien werd de expertise van bronnen in de eerder onderzochte berichtgeving vaak niet duidelijk (Coomber et al., 2000). Uit de analyse bleek echter dat hoewel politieke bronnen veel voorkomen, medische bronnen ook een belangrijke rol spelen in de berichtgeving over recreatief drugsgebruik. Daarnaast werden ervaringsdeskundigen niet aangehaald als personen met bijvoorbeeld medische expertise over drugs, wat in eerder onderzochte berichtgeving wel gebeurde (Coomber et al., 2000). Deze onderzoeksresultaten zouden erop kunnen wijzen dat expertise over drugs belangrijker wordt gevonden in berichtgeving over recreatieve drugsgebruikers dan in berichtgeving over drugsverslaafden of drugsgebruikers in het algemeen.

Eerder onderzoek naar de berichtgeving over drugsgebruik wees uit dat deze berichtgeving vaak negatief *geframed* werd (Bright et al., 2008; Lancaster et al., 2010; 2011; Swalve & DeFoster, 2016; Taylor, 2008). Negatieve verhalen hebben immers meer

nieuwswaarde (Galtung & Ruge, 1965). Dit is ook terug te zien in de berichtgeving over recreatief drugsgebruik. Er wordt in de artikelen vaak een probleem geschetst, waarbij er goeden en slechten zijn. Ook wordt er soms expliciet gesproken over een drugsoorlog (Lancaster et al., 2010; 2011). Evenals in de eerder onderzochte berichtgeving worden met name de recreatieve drugsgebruiker en de drugs als boosdoeners gerepresenteerd (Bell, 1985; Bright et al., 2008).

Wat betreft het weergegeven van de recreatieve drugsgebruiker als slechterik of bedreiging voor de samenleving, zijn er wel verschillen te zien tussen de eerder onderzochte berichtgeving en de berichtgeving over recreatief drugsgebruik. De drugsverslaafde of drugsgebruiker in het algemeen wordt namelijk weergegeven als gevaar voor de maatschappij door zijn constante behoefte aan drugs. Door deze behoefte is hij in staat om criminele vergrijpen te plegen (Bright et al., 2008; Taylor, 2008). Volgens de berichtgeving behoort hij bovendien vaak tot een lage sociale klasse (Taylor, 2008). De recreatieve drugsgebruiker wordt daarentegen niet expliciet in verband gebracht met criminele vergrijpen. Bovendien wordt hij alleen beschreven als een gevaar wanneer hij onder invloed is van drugs. In tegenstelling tot de drugsverslaafde, vormt de recreatieve drugsgebruiker dus niet altijd een gevaar. In verschillende artikelen wordt de recreatieve drugsgebruiker daarnaast ook expliciet weergegeven als iemand van een hoge sociale klasse.

De recreatieve drugsgebruiker die behoort tot een hoge sociale klasse, ofwel de yogasnuiver, wordt in de geanalyseerde artikelen vaak verantwoordelijk gehouden voor zijn drugsgebruik. Ook uit het onderzoek van Bright et al. (2008) bleek dat de drugsgebruiker vaak verantwoordelijk wordt gehouden voor zijn keuze om wel of geen drugs te gebruiken. In de artikelen over recreatief drugsgebruik wordt de keuze om drugs te gebruiken echter ook weergegeven als een bewuste keuze om bij te dragen aan de drugsindustrie en de negatieve gevolgen van deze industrie, zoals criminaliteit en milieuvervuiling. De yogasnuiver zelf wordt in de berichtgeving dus minder gecriminaliseerd, maar wordt wel weergegeven als iemand die zich bewust moet zijn van de maatschappelijke gevolgen van zijn drugsgebruik.

Uit onderzoek van Bell (1985) en Bright et al. (2008) blijkt dat de drugsgebruiker vaak wordt weergegeven als slachtoffer van de drugs. In deze berichtgeving wordt niet de drugsgebruiker, maar de drugs afgebeeld als slechterik. De drugsgebruiker, vaak een jong persoon, kan zich niet verzetten tegen de drugs en heeft bescherming van anderen nodig. Hoewel er in de geanalyseerde artikelen over recreatief drugsgebruik veel aandacht wordt besteed aan drugs als gevaar, wordt de drugsgebruiker hierbij zelden als slachtoffer

weergegeven. Wel wordt de verantwoordelijkheid voor het recreatieve drugsgebruik soms bij anderen dan de drugsgebruiker gelegd. Ook dit gebeurt met name wanneer er over jonge gebruikers wordt geschreven. De verantwoordelijkheid voor het terugdringen van het recreatieve drugsgebruik wordt in deze berichtgeving bij de ouders, school of overheid gelegd.

Hoewel de recreatieve drugsgebruiker niet wordt weergegeven als slachtoffer van de drugs, wordt hij in verschillende artikelen uit *The Guardian* wel weergegeven als iemand die beschermd moet worden. In de berichtgeving die Bell (1985) en Bright et al. (2008) onderzochten, moest de drugsgebruiker voornamelijk beschermd worden tegen de drugs. In de artikelen uit *The Guardian* zijn niet de drugs, maar de sociale consequenties van het recreatieve drugsgebruik hetgeen waartegen de recreatieve drugsgebruiker beschermd moet worden. Dit kan erop wijzen dat de reactie van anderen op en de wetten/regels over het recreatieve drugsgebruik in deze berichtgeving meer als gevaar worden gezien dan de drugs of recreatieve drugsgebruiker.

Wat betreft de gevolgen van drugsgebruik, bleek uit onderzoek van Bell (1985) en Bright et al. (2008) dat er in de berichtgeving vooral aandacht was voor de negatieve sociale en mentale gevolgen van illegale drugs. De gevolgen van alcohol en tabak, wat Bell (1985) legale drugs noemt, worden vaker beschreven als fysiek. Op basis hiervan werd verwacht dat de negatieve gevolgen in de Britse kranten voornamelijk als sociaal en mentaal werden beschreven, omdat drugsgebruiken in het Verenigd Koninkrijk illegaal is. In Nederland, waar drugsgebruiken legaal is, zouden naar verwachting meer fysieke gevolgen beschreven worden. Hoewel in kranten uit beide landen veel aandacht werd besteed aan fysieke gevolgen, klopt deze verwachting.

Concluderend kan gesteld worden dat zowel drugsverslaafden en drugsgebruikers in het algemeen als de recreatieve drugsgebruiker over het algemeen negatief *geframed* worden. Hoewel deze negatieve *framing* in eerder onderzochte berichtgeving anders wordt ingevuld dan in de berichtgeving over recreatieve drugsgebruik, is er in beide gevallen vaak sprake van een focus op gevaren en problemen.

5.3 Beperkingen en vervolgonderzoek

Hoewel dit onderzoek een beeld geeft van de manier waarop de berichtgeving over recreatief drugsgebruik in Nederlandse en Britse kwaliteitskranten en populaire kranten verschilt, zijn er een aantal beperkingen die in acht genomen moeten worden bij het interpreteren van de onderzoeksresultaten.

Allereerst is er slechts een kleine hoeveelheid artikelen geanalyseerd. Om verschillen tussen de landen of krantensoorten beter te kunnen onderzoeken, zou het onderzoeksmateriaal bij eventueel vervolgonderzoek uitgebreid kunnen worden. Zo zouden er bijvoorbeeld meer kranten per land onderzocht kunnen worden. Grootschaliger onderzoek naar verschillende media zou een generalisatie naar Nederlandse en Britse populaire media en kwaliteitsmedia beter mogelijk maken.

Bij grootschaliger vervolgonderzoek zou daarnaast gekozen kunnen worden voor een uitbreiding naar meerdere landen. Door krantenartikelen uit meerdere landen te analyseren, krijgt men namelijk een beter beeld van het verband tussen de berichtgeving over recreatief drugsgebruik en het drugsbeleid. Zo kunnen er vergelijkingen worden gemaakt tussen landen met uiteenlopende wetgeving, maar ook tussen landen die juist een soortgelijk drugsbeleid hebben.

Het concept recreatief drugsgebruik heeft bovendien een belangrijke rol gespeeld in dit onderzoek. Dit concept kan echter op verschillende manieren gedefinieerd worden en het is niet altijd duidelijk of drugsgebruik recreatief is of niet (EWDD, 2018). Zo wordt niet in alle artikelen expliciet beschreven in welke setting het drugsgebruik plaatsvindt en hoe vaak de personen in kwestie drugsgebruiken. Dit is een mogelijke verklaring voor de focus op gevaren en problemen in de berichtgeving over recreatief drugsgebruik, die ook terug te zien is in de berichtgeving over drugsverslaafden en drugsgebruikers in het algemeen. Dit kan erop wijzen dat de berichtgeving over recreatief drugsgebruik niet altijd duidelijk onderscheiden kan worden van berichtgeving over andere vormen van drugsgebruik. Hoewel dit probleem lastig te voorkomen is, kan een duidelijke conceptualisering van het begrip recreatief drugsgebruik bijdragen aan de mogelijkheid om de berichtgeving over de verschillende vormen van drugsgebruik toch los van elkaar te onderzoeken.

Literatuurlijst

- Ashford, R. D., Brown, A. M., & Curtis, B. (2018). Substance use, recovery, and linguistics: The impact of word choice on explicit and implicit bias. *Drug and Alcohol Dependence*, 189, 131–138. <https://doi.org/10.1016/j.drugalcdep.2018.05.005>
- Bakker, P., & Scholten, O. (2019). *Communicatiekaart van Nederland: Overzicht van de verschillende mediatypen en werkvelden van communicatie in Nederland* (10de druk). Amsterdam: Boom.
- Belackova, V., Stastna, L., & Miovský, M. (2011). ‘Selling by drugs’: Content analysis of the coverage of illicit drugs in different news media types and formats. *Drugs: Education, Prevention and Policy*, 18(6), 477-489. <https://doi.org/10.3109/09687637.2011.562937>
- Bell, P. (1985). Drugs and the media. *Australian Alcohol/Drug Review*, 4(2), 235-242. <https://doi-org.eur.idm.oclc.org/10.1080/09595238580000401>
- Blumer, H. (1954). What is wrong with social theory? *American Sociological Review*, 19(1), 3-10. <https://doi.org/10.2307/2088165>
- Boeije, H. (2010). *Analysis in qualitative research*. Londen: Sage.
- Boukes, M., & Vliegenthart, R. (2020). A general pattern in the construction of economic newsworthiness? Analyzing news factors in popular, quality, regional, and financial newspapers. *Journalism*, 21(2), 279-300. <https://doi.org/10.1177/1464884917725989>
- Bowen, G. A. (2006). Grounded theory and sensitizing concepts. *International Journal of Qualitative Methods*, 5(3), 12-23. <https://doi.org/10.1177/160940690600500304>
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp0630a>
- Bright, S. J., Marsh, A., Smith, L. M., & Bishop, B. (2008). What can we say about substance use? Dominant discourses and narratives emergent from Australian media. *Addiction Research & Theory*, 16(2), 135-148. <https://doi.org/10.1080/16066350701794972>
- Bromley, M. (2007). The United Kingdom media landscape. In G. Terzis (Red.), *European media governance: national and regional dimensions* (pp. 43-54). Bristol: Intellect Books.
- Chermak, S. (1997). The presentation of drugs in the news media: The news sources involved in the construction of social problems. *Justice Quarterly*, 14(2), 687-718. <https://doi.org/10.1080/07418829700093551>

- Coomber, R., Morris, C., & Dunn, L. (2000). How the media do drugs: Quality control and the reporting of drug issues in the UK print media. *International Journal of Drug Policy*, 11(3), 217-225. [https://doi.org/10.1016/S0955-3959\(00\)00046-3](https://doi.org/10.1016/S0955-3959(00)00046-3)
- De Greeff, J., Goossens, F. X., Sannen, A. M. L., Harreveld, C., Kooke, H., & Van Hasselt, N. E. (2019). *Alcohol, drugs en tabak op evenementen* (Artikelnummer AF1704). Geraadpleegd via de website van het Trimbos-instituut: <https://www.trimbos.nl/docs/99e8bf02-7f33-4123-93be-e4d5afad981d.pdf>
- DPG Media. (n.d.). De Volkskrant. Geraadpleegd via <https://www.dpgmedia.nl/merk/devolkskrant>
- Drugsinfoteam. (2017). Benzofury. Geraadpleegd via <https://www.drugsinfoteam.nl/drugsinfo/research-chemicals/benzofury>
- Entman, R. M. (2007). Framing bias: Media in the distribution of power. *Journal of Communication*, 57(1), 163-173. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2006.00336.x>
- Europees Waarnemingscentrum voor Drugs en Drugsverslaving. (2018). *Technical report – Monitoring drug use in recreational settings across Europe: Conceptual challenges and methodological innovations* (Artikelnummer: TD0618259ENN). Geraadpleegd via de website van European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction: http://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/9887/Technical%20report_Monitoring%20drug%20use%20in%20recreational%20settings.pdf
- Eversman, M. H. (2013). Harm reduction and illicit drugs in U.S. newspapers. *Journal of Drug Policy Analysis*, 6(1), 19-39. <https://doi.org/10.1515/jdpa-2012-0005>
- Galtung, J., & Ruge, M. H. (1965). The structure of foreign news: The presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in four Norwegian newspapers. *Journal of Peace Research*, 2(1), 64-90. <https://doi.org/10.1177/002234336500200104>
- Gelders, D., Patesson, R., Vandonink, S., Steinberg, P., Van Malderen, S., Nicaise, P., De Ruyver, B., Pelc, I., Dutta, M. J., Roe, K., & Vander Laenen, F. (2009). The influence of warning messages on the public's perception of substance use: A theoretical framework. *Government Information Quarterly*, 26(2), 349-357. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2008.11.006>
- GOV.UK. (2016). Controlled drugs list. Geraadpleegd via <https://www.gov.uk/government/publications/controlled-drugs-list--2>
- GOV.UK. (n.d.). Drugs penalties. Geraadpleegd via <https://www.gov.uk/penalties-drug-possession-dealing>

- HM Government. (2017). *Drug strategy*. Geraadpleegd via https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/628148/Drug_strategy_2017.PDF
- International Drug Policy Consortium. (2019). UK Labour party to ‘consider legalising all drugs’ including cocaine and heroin. Geraadpleegd via <https://idpc.net/alerts/2019/09/labour-to-consider-legalising-all-drugs-including-cocaine-and-heroin>
- Jellinek. (2015). Wat zijn truffels en paddo’s? Geraadpleegd via <https://www.jellinek.nl/vraag-antwoord/wat-zijn-truffels-en-paddos/>
- Jellinek. (2017a). Wat is mefedron, mephedrone, bubble of miauw miauw? Geraadpleegd via <https://www.jellinek.nl/vraag-antwoord/wat-is-mephedrone-bubble-of-miauw-miauw/>
- Jellinek. (2017b). Wat zijn de effecten en risico’s van het inhaleren van lijm, aanstekergas of andere vluchtige snuifmiddelen? Geraadpleegd via <https://www.jellinek.nl/vraag-antwoord/wat-is-lijm-snuiven-of-glue-sniffing/>
- Jellinek. (2017c). Wat zijn NPS, designer drugs of research chemicals? Geraadpleegd via <https://www.jellinek.nl/vraag-antwoord/wat-zijn-nps-of-designer-drugs/>
- Jellinek. (2018a). Wat is DXM? Geraadpleegd via <https://www.jellinek.nl/vraag-antwoord/wat-is-dxm/>
- Jellinek. (2018b). Wat is salvia divinorum? Geraadpleegd via <https://www.jellinek.nl/vraag-antwoord/wat-is-salvia-divinorum/>
- Jellinek. (2019). Wat is een recreatieve gebruiker? Geraadpleegd via <https://www.jellinek.nl/vraag-antwoord/wat-is-een-recreatieve-gebruiker/>
- Koning, R., & Niesink, R. (2013). Nieuwe psychoactieve stoffen (NPS): Niets nieuws onder de zon. *Verslaving*, 9(1), 47–59. <https://doi.org/10.1007/s12501-013-0007-x>
- Lancaster, K., Hughes, C. E., Spicer, B., Matthew-Simmons, F., & Dillon, P. (2010). *Curiosity killed the M-Cat: An examination of illicit drugs and media*. Gepresenteerd op de Australia and New Zealand Critical Criminology Conference, Sydney. Geraadpleegd via <https://ses.library.usyd.edu.au/handle/2123/7382>
- Lancaster, K., Hughes, C. E., Spicer, B., Matthew-Simmons, F., & Dillon, P. (2011). Illicit drugs and the media: Models of media effects for use in drug policy research. *Drug and Alcohol Review*, 30(4), 397-402. <https://doi.org/10.1111/j.1465-3362.2010.00239.x>

- Mastroianni, F. C., & Noto, A. R. (2008). Newsmaking on drugs: A qualitative study with journalism professionals. *Journal of Psychoactive Drugs*, 40(3), 293-300.
<https://doi.org/10.1080/02791072.2008.10400644>
- McGinty, E. E., Kennedy-Hendricks, A., Baller, J., Niederdeppe, J., Gollust, S., & Barry, C. L. (2016). Criminal activity or treatable health condition? News media framing of opioid analgesic abuse in the United States, 1998–2012. *Psychiatric Services*, 67(4), 405–411. <https://doi.org/10.1176/appi.ps.201500065>
- McGinty, E.E., Kennedy-Hendricks A., & Barry, C.L. (2019). Stigma of addiction in the media. In J. D. Avery & J. J. Avery (Red.), *The stigma of addiction* (pp. 201-214).
https://doi.org/10.1007/978-3-030-02580-9_11
- Measham, F. C. (2019). Drug safety testing, disposals and dealing in an English field: Exploring the operational and behavioural outcomes of the UK’s first onsite ‘drug checking’ service. *International Journal of Drug Policy*, 67, 102-107.
<https://doi.org/10.1016/j.drugpo.2018.11.001>
- Mediahuis. (n.d.). De Telegraaf: De meest besproken krant van Nederland. Geraadpleegd via <https://www.mediahuis.nl/merk/de-telegraaf/>
- Moy, P., Tewksbury, D., & Rinke, E. M. (2016). Agenda-setting, priming, and framing. In K. B. Jensen & R. T. Craig (Red.), *The international encyclopedia of communication theory and philosophy* (pp. 1-13). <https://doi.org/10.1002/9781118766804.wbiect266>
- Orsini, M. M. (2017). Frame analysis of drug narratives in network news coverage. *Contemporary Drug Problems*, 44(3), 189-211.
<https://doi.org/10.1177/0091450917722817>
- Overheid.nl. (2020). Opiumwet. *Wettenbank*. Geraadpleegd via <https://wetten.overheid.nl/BWBR0001941/2020-01-01#BijlageII>
- Reese, S. D., & Shoemaker, P. J. (2016). A media sociology for the networked public sphere: The hierarchy of influences model. *Mass Communication and Society*, 19(4), 389-410, <https://doi.org/10.1080/15205436.2016.1174268>
- Rigter, S., Van Laar, M., & Bossong, M. (2019). *Aanbod en gebruik van cannabisproducten in de coffeeshop* (Artikelnummer AF1699). Geraadpleegd via de website van het Trimbos-instituut: <https://www.trimbos.nl/docs/2fb0ff3c-5d36-4849-8a8a-9fa6b685b383.pdf>
- Rijksoverheid. (n.d.). Gedoogbeleid softdrugs en coffeeshops. *Drugs*. Geraadpleegd via <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/drugs/gedoogbeleid-softdrugs-en-coffeeshops>

- Schreier, M. (2014). Qualitative content analysis. In U. Flick (Red.), *The SAGE handbook of qualitative data analysis* (pp. 170-183). <https://dx.doi.org/10.4135/9781446282243>
- Semetko, H. A., & Valkenburg, P. M. (2000). Framing European politics: A content analysis of press and television news. *Journal of Communication*, 50(2), 93-10. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2000.tb02843.x>
- Shoemaker, P. J., & Reese, S. D. (2014). *Mediating the message in the 21st century: A media sociology perspective* (4^e druk). New York: Routledge.
- Smith, A. (2015). Mind-altering discourse: Experts and sources in the news on the UK drug policy reform debate. *Journal of Promotional Communications*, 3(2), 261-267. <http://promotionalcommunications.org/index.php/pc/article/view/48/62>
- Swalve, N., & DeFoster, R. (2016). Framing the danger of designer drugs: Mass media, bath salts, and the ‘Miami Zombie Attack’. *Contemporary Drug Problems*, 43(2), 103-121. <https://doi.org/10.1177/0091450916642515>
- Taylor, S. (2008). Outside the outsiders: Media representations of drug use. *Probation Journal*, 55(4), 369-387. <https://doi.org/10.1177/0264550508096493>
- The Conservative and Unionist Party. (2019). *Get Brexit done unleash Britain’s potential: The Conservative and Unionist Party manifesto 2019*. Geraadpleegd via https://assetsglobal.website-files.com/5da42e2cae7ebd3f8bde353c/5dda924905da587992a064ba_Conservative%202019%20Manifesto.pdf
- The Guardian. (2010). Demographic profile of the Guardian site users. *Sites and Sections*. Geraadpleegd via <https://www.theguardian.com/advertising/advertising-demographic-profile-guardian-users>
- The Guardian. (2019). Why us? *Advertising*. Geraadpleegd via <https://advertising.theguardian.com/advertising/why-us>
- The Loop. (n.d.). Multi agency safety testing (MAST). Geraadpleegd via <https://wearetheloop.org/mast>
- The Sun. (2019). About us. Geraadpleegd via <https://www.thesun.co.uk/about-us/>
- Trimbos-instituut. (2020). *Nationale drug monitor 2019* (Artikelnummer AF1706). Geraadpleegd via de website van het Trimbos-instituut: <https://www.trimbos.nl/docs/2611d773-620a-45af-a9e5-c27a7e6688e4.pdf>
- Trimbos-instituut. (n.d.). Drugs & beleid. *Drugsinfo*. Geraadpleegd via <https://www.drugsinfo.nl/wet/beleid>
- Tweede Kamer der Staten-Generaal. (2019). *Verslag van een algemeen overleg*

(Verslagnummer 24077-457). Geraadpleegd via
<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2017Z04368&did=2019D45756>

- UK Parliament, House of Commons Hansard. (2018). *Music festivals: Drug safety testing* (Volume 644). Geraadpleegd via <https://hansard.parliament.uk/Commons/2018-07-06/debates/E0DEEB30-1E43-44C7-AFF6-108381E254F4/MusicFestivalsDrugSafetyTesting>
- Van der Stel, J., Everhardt, V., & Van Laar, M. (2009). Ontwikkeling van het Nederlandse drugsbeleid. In M. van Laar & M. van Ooyen-Houben (Red.), *Evaluatie van het Nederlandse drugsbeleid* (Artikelnummer AF0884) (pp. 45-86). Geraadpleegd via de website van het Trimbos-instituut: <https://www.trimbos.nl/docs/cf089eb0-b227-47f5-8904-2de21eada502.pdf>
- Van Leuven, S., Deprez, A., & Raeymaeckers, K. (2014). Towards more balanced news access? A study on the impact of cost-cutting and Web 2.0 on the mediated public sphere. *Journalism*, 15(7), 850–867. <https://doi.org/10.1177/1464884913501837>
- Van Ooyen-Houben, M., Meijer, R., Kaal, H., & Galloway, M. (2009). Drugswetcriminaliteit. In M. van Laar & M. van Ooyen-Houben (Red.), *Evaluatie van het Nederlandse drugsbeleid* (Artikelnummer AF0884) (pp. 221-266). Geraadpleegd via de website van het Trimbos-instituut: <https://www.trimbos.nl/docs/cf089eb0-b227-47f5-8904-2de21eada502.pdf>

Bijlagen

Bijlage A: Onderzoeksmateriaal

Deze bijlage bevat een overzicht van de geanalyseerde krantenartikelen. In onderstaande tabellen worden per krant de titels, het aantal woorden en de publicatiedata van de artikelen weergegeven.

Tabel A1

Geselecteerde artikelen uit De Telegraaf

Titel	Aantal woorden	Publicatiedatum
Rijdende drugsbommen	1507	20/10/2007
Bloemendaal heeft genoeg van drugsfeesten op strand	623	25/07/2008
‘Dancefeest is nooit drugsvrij te krijgen’	358	09/01/2009
Drugskind moet te kijk gezet	348	29/11/2010
Drugs sluipmoordenaars in verkeer	653	27/09/2011
Scholieren kampioen wietrokers	420	12/12/2012
Heftige tripdrug vrij verkrijgbaar	391	05/06/2013
Een derde van studenten Erasmus aan harddrugs	355	07/05/2014
Lik op stuk bij dancefeest	318	04/03/2015
‘Drugs nergens toestaan’	552	21/06/2016
‘Lachgasleeftijd moet omhoog’	415	14/06/2017
Yogasnuiver doof en blind voor keerzijde	1417	14/04/2018
Ketaminetrend baart zorgen	411	15/02/2019

Tabel A2

Geselecteerde artikelen uit de Volkskrant

Titel	Aantal woorden	Publicatiedatum
‘Gewoon, omdat het lekker is’	543	28/03/2007
De roep van roes	739	19/01/2008
Hbo’ers gebruiken vaker drugs dan academici	362	17/10/2009
Populaire partydrug ‘miauw miauw’ baart Europa zorgen	713	12/04/2010
Drugshonden worden in het weekeinde kroegtijgers	464	06/01/2011
Rent-a-bike	461	31/05/2012
Xtc op feestje kost hockeyer Mahieu de kop	482	26/02/2013
Trends bij uitgaan in A’dam: xtc, speed en lachgas	480	26/06/2014
Hoe de stad haar drugs crisis te lijf ging	1535	08/04/2015
Lachen geblazen	1446	09/01/2016
Aanstekergas: na de roes volgt de dood	886	08/03/2017
‘Gebruik van drugs moet fors omlaag’	780	11/04/2018
Véél gebruikers	448	23/02/2019

Tabel A3

Geselecteerde artikelen uit The Guardian

Titel	Aantal woorden	Publicatiedatum
Tories back Cameron over cannabis claims	723	12/02/2007
Clubbers confuse ecstasy powder with cocaine	704	27/09/2008
Professional rugby bodies set up joint party to tackle illicit drugs	871	15/07/2009
Ban mephedrone? Better to ban newspaper coverage - and politicians	886	06/04/2010
Is the FA right to keep the names of recreational drug takers secret?	839	13/09/2011
The acid test: festival-goers' drugs of choice revealed	783	22/05/2012
Drug users taken advantage of sexually, new survey shows	664	18/04/2013
Legal highs brought low	625	26/04/2014
The Superman pill deaths are the result of our illogical drugs policy	823	05/01/2015
Tim Farron calls for legalisation of cannabis for recreational use	571	12/02/2016
Is it time for a different approach to dealing with drug use in the NRL?	1293	09/05/2017
Players' union chief says blame society, not rugby league, for increased drug use	412	23/04/2018
Nitrous oxide users unaware of health risks, nurses warn	619	21/05/2019

Tabel A4

Geselecteerde artikelen uit The Sun

Titel	Aantal woorden	Publicatiedatum
Why this really is safer than this	423	24/03/2007
‘Celebs’ don’t realise that their coke abuse fuels systematic rape, torture and murder of girls by drug fiends who declare War on Women	1175	07/06/2008
Law can’t protect us from ‘legal’ menace	336	17/06/2012
It’s easy as high	1030	17/06/2012
Hippy crack fury at TOWIE girl Jess	307	09/07/2013
War on Drugs is unwinnable	406	12/06/2014
Dear or no deal	599	29-06-2014
Cannibal killer	1317	01/01/2015
No laughing matter	1539	16/08/2015
Festivals do need ‘safe’ drug zones	640	31/05/2018
The deadly truth about festivals	1823	14/04/2019
This high ambition must come to snort	646	10/06/2019
Legalise dope? It would be a disaster in UK	928	04/08/2019

Bijlage B: Genoemde drugs in onderzoeksmateriaal

Deze bijlage bevat een overzicht van de verschillende drugs die beschreven worden in de geanalyseerde artikelen. De vorm waarin de drugs gebruikt worden en de effecten worden hieronder kort beschreven.

Aanstekergas

Aanstekergas wordt meestal geïnhaleerd en zorgt voor een kortstondige roes. Het gebruik van aanstekergas als drug komt niet heel vaak voor. Het middel wordt soms gebruikt als vervanging van lachgas (Jellinek, 2017b).

Amfetamine/speed en methamfetamine

Amfetamine, ook wel speed genoemd, wordt meestal geslikt of gesnoven, maar kan ook geïnjecteerd worden. Het heeft een stimulerend effect. Methamfetamine, zoals crystal meth, is een sterkere vorm van amfetamine. Dit wordt meestal gesnoven of gerookt, maar kan eveneens geïnjecteerd worden (Trimbos-instituut, 2020).

Benzo Fury

Benzo Fury of 6-APB is een nieuwe psychoactieve stof die gebruikt wordt in pil- en poedervorm. Het heeft een oppeppende werking en wordt daarom voornamelijk op feesten en festivals gebruikt (Drugsinfoteam, 2017).

Cannabis

Cannabis komt van hennepplanten en bestaat in de vorm van onder anderen wiet en hasj. Het wordt meestal gerookt en is in Nederland te koop in coffeeshops. Cannabis heeft vaak een rustgevend effect en kan pijnstillend werken (Trimbos-instituut, 2020).

Cocaïne

Cocaïne heeft een stimulerend effect en zorgt meestal voor extra energie bij de gebruiker. Het komt voornamelijk voor in poedervorm en gebruikers nemen het middel meestal tot zich door het te snuiven (Trimbos-instituut, 2020).

Dextromethorfan

Dextromethorfan, kortweg DMX, komt voor in hoestdrank, maar wordt ook gebruikt om een roes te veroorzaken. Dit is mogelijk wanneer een gebruiker het in hoge doses tot zich neemt. Bij een lagere dosering kan het een euforisch gevoel opwekken (Jellinek, 2018a).

GHB

GHB, kort voor gammahydroxyboterzuur, is een vloeibare drug met een verdovende werking dat in het verleden werd gebruikt als slaapmiddel. De drug kan redelijk eenvoudig thuis gemaakt worden. Door het dempende en verdovende effect wordt de drug soms gebruikt om mensen te drogeren (Trimbos-instituut, 2020).

Heroïne

Heroïne wordt meestal gerookt of geïnjecteerd en heeft een verdovend en pijnstillend effect. De drug is erg verslavend en wordt daarom zelden incidenteel of recreatief gebruikt (Trimbos-instituut, 2020).

Ketamine

Ketamine wordt veelal in poedervorm of als vloeistof gebruikt. Het middel heeft een dissociatieve werking, wat inhoudt dat gebruikers zich vervreemd voelen van hun lichaam en gedachten. Het middel wordt in de medische wereld gebruikt om mensen of dieren te verdoven en/of onder narcose te brengen (Trimbos-instituut, 2020).

Lachgas

Lachgas wordt gebruikt in de medische wereld om mensen te verdoven, maar is ook te vinden in slagroomsputten. Lachgasgebruikers inhaleren het middel vaak via ballonnen, waarna zij een kortstondige, euforische roes ervaren (Trimbos-instituut, 2020).

LSD

LSD is een tripmiddel, het gebruik ervan kan hallucinaties oproepen (Trimbos-instituut, 2020). Gebruikers nemen LSD meestal tot zich door eetbaar papier of een suikerklontje te eten waar druppels LSD op zijn gedaan. Ook is het te verkrijgen in pilvorm (Trimbos-instituut, n.d.).

MDMA/xtc

MDMA bestaat in vloeibare vorm of poedervorm. Daarnaast is het de werkende stof in xtc, een drug die veelal in de vorm van pillen wordt gebruikt. Het effect hiervan is langdurig en kan omschreven worden als een euforisch en oppeppend gevoel (Trimbos-instituut, 2020).

Mephedrone

Mephedrone, ook wel miauw miauw genoemd, is een stof die qua effect lijkt op speed of xtc. De drug kan geslikt worden in pilvorm, maar wordt ook gesnoven. Na het slikken of snuiven voelt de gebruiker zich vaak energiek en euforisch. De werkingsduur van mephedrone is echter korter dan van xtc, waardoor men vaker meerdere doses neemt (Jellinek, 2017a).

Paddo's

Evenals cannabis zijn paddo's, ofwel paddenstoelen, in Nederland te koop in coffeeshops. De drug wordt gegeten en zorgt vervolgens voor een trippend effect. De gebruiker gaat bijvoorbeeld hallucineren en/of beleeft zijn omgeving op een intensere manier (Jellinek, 2015).

Ritalin

Ritalin, ofwel methylfenidaat, is een medicijn dat vaak wordt voorgeschreven aan mensen met ADHD, om de symptomen van deze stoornis te verminderen. Het middel wordt echter ook gebruikt door mensen die geen ADHD hebben, bijvoorbeeld om beter te kunnen leren of tijdens het uitgaan (Trimbos-instituut, 2020).

Salvia

Salvia, kort voor salvia divinorum, is een plant met een hallucinerend effect. De bladeren van de plant worden gekauwd of gerookt met een waterpijp. Het effect van de drug is kort, maar heftig. Het effect is sterker en korter wanneer de drug gerookt wordt (Jellinek, 2018b).

Bijlage C: Codeboom bronnen

In deze bijlage staat de codeboom die gevormd is op basis van de aangehaalde bronnen in het onderzoeksmateriaal.

- Bronnen met medische expertise
 - Drugsexpertisecentrum
 - Arts
 - Beleidsevaluatie
 - Directeur
 - Drugsdeskundige
 - Medewerker (ongespecificeerd)
 - Onderzoeker
 - Voorlichter
 - Verslavingsinstelling
 - Directeur
 - Drugsdeskundige
 - Medewerker (ongespecificeerd)
 - Gezondheidsexpert
 - GGD
 - GGD-ambtenaar
 - Het Rode Kruis
 - Lijkschouwer
 - Vereniging voor verplegers en/of dokters
 - Ziekenhuis
- Overheidsbronnen en/of bronnen uit de politiek
 - Gemeente
 - Gemeenteraadslid
 - (Loco)burgemeester
 - Woordvoerder
 - Wijkraad
 - Minister-president/Prime Minister
 - Minister van Veiligheid
 - Minister van Volksgezondheid/Health minister
 - Ministerie van Binnenlandse Zaken/Home Office

- Minister van Binnenlandse Zaken/Home Secretary
- Oppositieleider/Shadow chancellor
- Vertegenwoordigers van politieke partijen
 - CDA (NL)
 - Conservative and Unionist Party (VK)
 - GroenLinks (NL)
 - Labour Party (VK)
 - Liberal Democrat (VK)
 - PvdA (NL)
 - Scottish Green Party (VK)
- Europees parlement
- Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit
- Verenigde Naties
 - Internationaal adviseur op het gebied van drugs
- Woordvoerder (ongeïdentificeerd)
- Ervaringsdeskundigen
 - Recreatieve drugsgebruiker
 - Ouder van recreatieve drugsgebruiker
 - Ouder van overleden recreatieve drugsgebruiker
 - Getuige (recreatief) drugsgebruik
 - Survey/opinieonderzoek
- Bronnen uit de sportwereld
 - Nationale sportbond
 - Directeur
 - Spelersbond
 - Voorzitter
 - Professionele sporter die recreatief drugs (heeft) gebruikt
 - Vriend/familie/ongeïdentificeerde bekende van professionele sporter die recreatief drugs (heeft) gebruikt
 - World Anti-Doping Agency
 - Directeur
 - Organisatiecomité van de Olympische Zomerspelen
 - Voorzitter
 - Sportclub

- Bronnen die werkzaam zijn in horeca en winkels
 - Evenementenbureau/festivalorganisatie
 - Uitgaansgelegenheid
 - Eigenaar
 - Coffee- en/of smartshop
 - Medewerker
 - Eigenaar
 - Winkel
 - Medewerker
 - Woordvoerder
- Universitaire bronnen
 - Onderzoeksinstituut
 - Onderzoeker
 - Professor Farmacie
 - Professor Criminologie
 - Publicatie academisch onderzoek
 - Woordvoerder
- Politiebronnen
 - Handhaving
 - Korpschef
- Adviesraden/-bureaus
 - National Advisory Committee on Drugs and Alcohol
 - Voorzitter
 - Advisory Council on the Misuse of Drugs
 - Voorzitter
 - Adviesbureau drugs
 - Adviesbureau Youz
- Justitionele bronnen
 - Officier van justitie
 - Woordvoerder Openbaar Ministerie
 - Advocaat
 - Verkeersadvocaat

- Bronnen uit onafhankelijk onderzoeksinstituten
 - Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid
 - Directeur
 - Het Nederlands wateronderzoeksinstituut KWR
- Scholen
 - Rector
 - Leerling
- Bronnen uit de media
 - Columnist
- Overige bronnen

Bijlage D: Codeboom thema's

Deze bijlage bevat de codeboom van de thematische analyse. Deze codeboom bevat de thema's, hoofd- en subcategorieën waar de *frames* op gebaseerd zijn.

Recreatief drugsgebruik

- Recreatief drugsgebruik is slecht
 - Recreatief drugsgebruik wordt genormaliseerd
 - Consequenties recreatief drugsgebruik
 - Carrière
 - Openbaar maken
 - Reputatieschade
 - Steun
 - Juridische straf
 - Niet-juridische straf
 - Recreatief drugsgebruik van beroemdheid
 - Geen drugs gebruiken
- Recreatief drugsgebruik is normaal
- Recreatieve drugsgebruikers zijn een gevaar
 - Onberekenbaar gedrag
 - Agressief gedrag
 - Gevaar in het verkeer
- Recreatieve drugsgebruikers moeten beschermd worden
 - Geheimhouden
 - Pleiten voor minder heftige consequenties
 - Slachtoffer van seksueel grensoverschrijdend gedrag
- Onderscheid recreatieve drugsgebruikers
 - Gebruiksmotieven
 - Drugstoerist
 - Jonge recreatieve drugsgebruiker
 - Yogasnuiver
- Verantwoordelijkheid
 - Recreatieve drugsgebruiker

- Criminaliteit
 - Milieuvervuiling
 - Risico's voor de recreatieve drugsgebruiker zelf
 - Overige consequenties
- Drugshandelaar
- Overheid/Gemeente
- Ouders van recreatieve drugsgebruikers
- School van recreatieve drugsgebruikers
- Feestorganisatie
- Media
 - Bekritisieren verslaggeving drugsgebruik
 - Complimenteren verslaggeving drugsgebruik
- Beroemdheid (voorbeeldfunctie)
- Hoeveelheid recreatief drugsgebruik
 - Recreatief drugsgebruik in kaart brengen
 - Veranderend recreatief drugsgebruik
 - Veel recreatief drugsgebruik
 - Bovengemiddeld veel recreatief drugsgebruik

Drugs

- Drugs zijn een gevaar
 - Gezondheidsrisico's
 - Fysieke gezondheidsrisico's
 - Overlijden
 - Mentale gezondheidsrisico's
 - Verslaving
 - Onderzoek gezondheidsrisico's
 - Verwarring voor andere drug
- Drugs zijn (relatief) ongevaarlijk
- Onderscheid drugs
 - Kenmerken
 - Effect
- Drugscriminaliteit

Drugsbeleid

- Het drugsbeleid is niet streng genoeg
 - Pleiten voor een *zero tolerance*-beleid
 - Streven naar een drugsvrije omgeving
 - Ontbrekende wetten/regels/opsporingsmogelijkheden
 - Omzeilen wetten/regels
- Het drugsbeleid is te streng
 - Pleiten voor drugsregulatie
 - Bekritisieren specifieke wet/regel
 - Vergelijken alcohol en drugs
 - Een drugsvrije samenleving is onmogelijk
 - Profileren in uitvoering van het drugsbeleid
- Het drugsbeleid is goed
- Preventie
- Recreatief drugsgebruik moet opgespoord worden
- Gedoogcultuur
- Samenwerking verschillende instanties/partijen